

CALEB CARR

LEGENDA
O
BROKENU

DÁVNO ZMIZELÉ KRÁLOVSTVÍ ODKRÝVÁ SVÁ NEJHLUBŠÍ TAJEMSTVÍ

LEGENDA
O
BROKENU

CALEB CARR

LEGENDA

O

BROKENU

Přeložila Jaroslava Kočová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2013

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2012 by Caleb Carr

Map copyright © 2012 by Simon M. Sullivan

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Legend of Broken*

(First published by Random House, New York, 2012)

přeložila © 2013 Jaroslava Kočová

Redakce textu: Jiří Páček

Jazyková korektura: Jan Řehoř

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-761-607-5

Table knížka je s největší vděčností a úctou věnovaná

DR. HEATHER CANNINGOVÉ

DR. BRUCI YAFFEOVI

THOMASI F. PIVINSKÉMU, M.S.,

kteří učinili můj život fyzicky i emocionálně snesitelným;

a dále

EZEQUIELU VIŇOVI,

věrnému příteli, jenž fandil tomuhle projektu od samého začátku;

a nakonec

PRUDENCE K. MUNKITTRICKOVÉ,

kteřá to celé neuvěřitelně podpořila, aniž vlastně věděla, co z toho vzejde

SLOVO ÚVODEM

Když jsem před lety bádal v archivu jedné význačné univerzity a studoval tam záznamy Edwarda Gibbona, autora několikavazkového klasického pojednání *Úpadek a pád říše římské*, vydaného postupně v letech 1776–1789, narazil jsem ve fondu na obsáhlý rukopis odpočívající v neoznačené krabici. Při bližším ohledání jsem zjistil, že spis není evidován ani v univerzitním katalogu, ani v počítačové evidenci majetku. Veden zvědavostí jsem se do něj začel a záhy si uvědomil, že jde o líčení osudu legendárního království, které se údajně rozkládalo od čtvrtého do osmého století v severní části Německa. Tento příběh se nikdy nedočkal zveřejnění, ani v Gibbonově době, ani později; já se o něm dozvěděl pouze díky tomu, že jej Gibbon zmiňuje v nevydané korespondenci, kterou vedl se svým krajanem a kolegou, slavným Edmundem Burkem. Burkeovo vlastní, dnes již klasické pojednání *Úvahy o revoluci ve Francii* vyšlo takřka souběžně s posledním svazkem Gibbonova *Úpadku a pádu*; na znamení obdivu k přítelovu dílu, v němž neomylně rozpoznal zásadní text, učinil Gibbon pokus a zaslal Burkeovi opis svého nejnovějšího objevu.

Avšak Burke mu jej obratem vrátil, doplněný strohým, ale důrazným varováním, aby text v žádném případě nevydával.

Já si s rukopisem také nevěděl rady: byl sice velmi obsáhlý a popisoval vše velmi zevrubně, leč jeho původ prakticky nebylo možné prokázat, přičemž kterýkoli text vyjadřující se k této víceméně tajemné kapitole historie (ježto severní Německo zůstává po většinu raného středověku v záznamech evropského vývoje téměř nepopsaným listem) by takový důkaz jistě vyžadoval. Z Gibbonových dopisů jsem věděl, že originál rukopisu přeložil do angličtiny nějaký uznávaný a fundovaný historik a lingvista; jenže ten si kdovíproč přál setrvat v anonymitě stejně jako vypravěč příběhu. Pátrání po jeho minulosti by tedy nepřineslo žádné užitečné indicie. Jisté je pouze to, že slovní zásoba a idiomy použité v překladu se shodují s výrazivem běžným pro pozdní osmnácté století a nezahrnují žádné anachronismy, které by vypovídaly o podvrhu či padělků, kterých přinesla tolik následující éra; to přesto nestačilo.

Nedávno ovšem takové důkazy začaly vyplouvat na hladinu. Šlo o dokumenty pocházející z posledních dnů hitlerovského Německa. Tyto dokumenty (které se dosud nepodařilo objevit všechny) napovídají, že nejen Hitler, ale i většina jeho nejbližších poradců o existenci Brokenského rukopisu věděli a stejně tak i o historických důkazech potvrzujících jeho původ: ve skutečnosti toho o něm věděli tolik, že se rozhodli zničit veškeré historické záznamy dokládající, že království Broken na území Německa vůbec existovalo.

To spolu s Gibbonovými poznámkami jasně dokládá hodnověrnost rukopisu; a já proto dospěl k rozhodnutí vám nyní příběh království Broken předložit, zpestřený občasnými úryvky z Gibbonovy korespondence s Burkem, jakož i doplněný poznámkami pod čarou z pera prvního jmenovaného, které jsem místy doplnil vlastním upřesňujícím výkladem. (*V celé knížce na podobné doplňující poznámky odkazují pomocí arabských číslic v horním indexu. Tyto vysvětlivky uvádím pro lepší objasnění věci; čtenář je nemusí nutně číst, aby porozuměl textu ani aby si knihu doopravdy vychutnal; lze je číst průběžně nebo do nich nahlédnout po skončení kapitoly nebo po dočtení celého románu, nebo je lze zcela ignorovat.*)

Pokud jde o prvky charakteristické pro původní příběh, mohu k nim říci pouze toto: postupně převládl dojem, zejména po skončení alžbětinské a poté i viktoriánské éry, že temný či raný středověk se musí vyznačovat jistou záhadností a formálností nejen stylu, ale též námětu. To však zvlášť v případě středověkého Německa nemůže být vzdálenější pravdě. Legendy pocházející z tehdejší doby a z této oblasti se vyznačují jazykem a zápletkami, které bychom dnes připodobnili k dílům víceméně nedávným: ve skutečnosti by se literární skvosty, jako je Brokenský rukopis, daly označit za téměř moderní. Rozhodně přinejmenším volba námětů, jako jsou choromyslní králové, zakrslí obyvatelé lesa, zakopané svitky a nakonec i zmizelé civilizace (prvky, které se později stanou typickými pro některé literární školy naší doby), jakož i ztvárnění těchto námětů neformálním způsobem, jaký je pro rukopis příznačný, společně vytvářejí to, co Bernd Lutz ve svém stěžejním eseji o literatuře středověkého Německa nazval „pomníkem hovorovému nářečí“.¹

CALEB CARR
Cherry Plain, New York

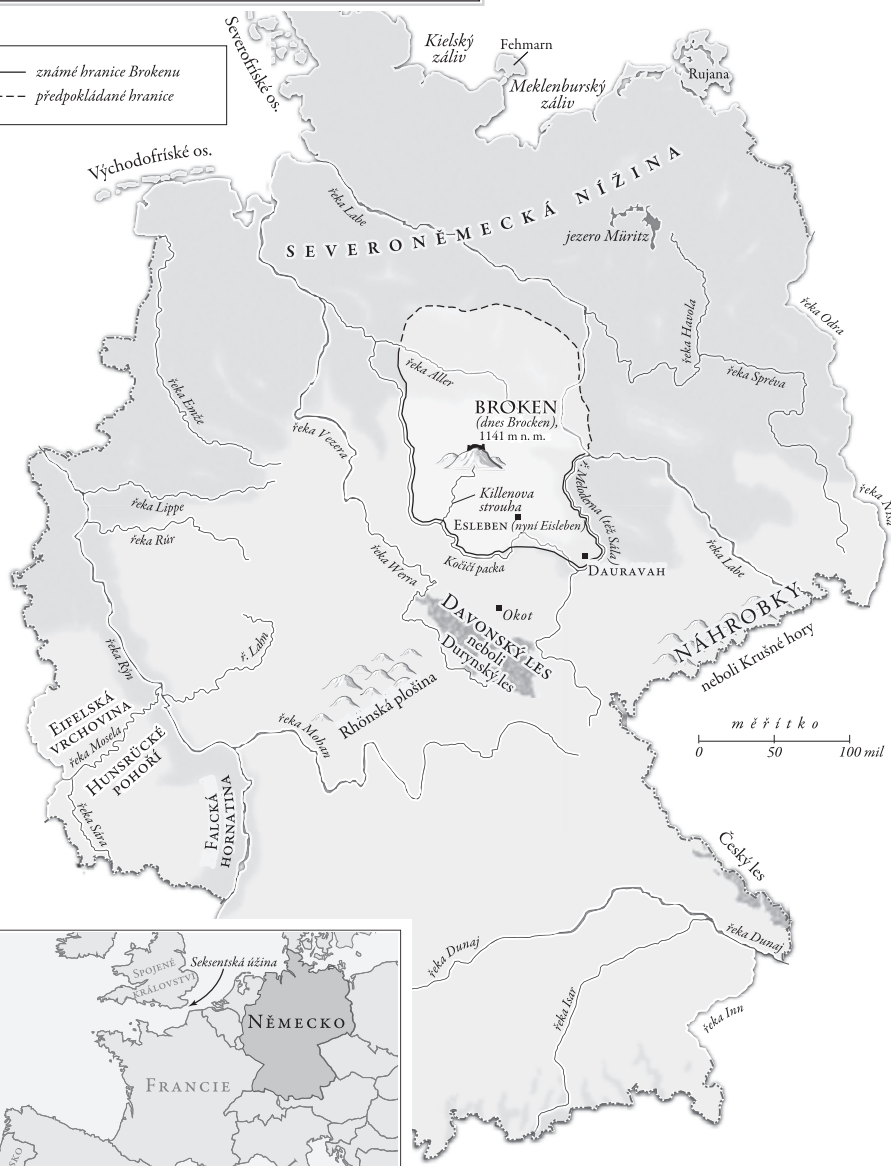
MAPA SE ZAKRESLENÍM
HRANIC A POLOHY

BROKENU,

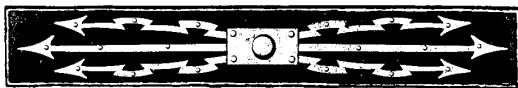
včetně nejvýznamnějších pohoří a řek tehdejšího Německa
doplněná schematickou mapou zachycující
polohu Německa v Evropě (ve výřezu)

— známé hranice Brokenu
- - - předpokládané hranice

ČÁST • PRVNÍ

LUNA • ZVĚSTUJE • SMRT

3. LISTOPAD 1790

Lausanne

Jsou zde důvody, abychom věřili, že je tento příběh v základních rysech pravdivý?

Ano, jsou. Tak předně se lze snadno dopátrat místa, kde leželo malé, avšak mocné království Broken: Vypravěč je umísťuje kamsi za severovýchodní hranici Západořímské říše, tedy někam na území dnešního Německa, přičemž jeho barvitě popisuje krajinu nás v duchu přenášející nejen do úrodných nížin povodí Sály a Labe, ale daleko spíš do hustých lesů Durynska a Saska, kde se zastavil čas a kde se k nebi zvedá pohoří Harz (v překladu Smolné hory), jehož nejvyšším vrcholem je Brocken (kdy „c“ bylo patrně v brokensském dialektu vypuštěno). Zmiňovaná hora byla vždy nechvalně proslulá coby sídlo pekelných mocností a dějiště zvrácených obřadů² a její soudobé parametry dost přesně odpovídají tomu, jak to vypadalo na vrcholku, kde prý kdysi stávalo opevněné město Broken (zejména se to týká kamenného hřebene, který nese jisté známky podobnosti s galským opevněným oppidem Alesia, byť Broken na tom byl vojensky a strategicky mnohem lépe).

Pokud jde o zvyky a kulturu obyvatel Brokenu, byli zcela jistě vyspělejší než kterýkoli státní útvar, který nalézáme v Evropě doby pátého až osmého století našeho letopočtu, což je podle všeho období, po němž tato říše vzkvétala. Jsem přesvědčen, a ostatně to uvádí i vypravěč příběhu, že Broken tolik vyčníval proto, že zakladatel říše panovník Oxmontrot a několik jeho soukmenovců svého času bojovali jako barbarští spojenci na straně Západořímské i Východořímské říše. Jejich velitel byl zjevně obdařen nejen neochvějnou silou meče, ale též rozumu, a tak přijal za své a uplatnil ty nejušlechtlejší, nejskvostnější a nejučelnější z římských tradic.

Bohužel však uzákonil též víru svých méně důvtipných spojenců, kteří se zhlédli ve výstředních římských kultech uctívajících požitky a majetek a bohy, jako byl Elagabalus [též Heliogabalus] a Ištar, a kteří usilovali o zavedení vlastního podobného náboženství. Tato touha vedla ke vzniku tajného a zvráceného kultu, který se stal se svolením Oxmontrota novým náboženstvím království Broken, a sice z důvodů, které se již záhy objasní. Tato víra se soustředila okolo kultu dosud méně významného božstva východořímských provincií

známého jako Kafa; a její všeobecné rozšíření nakonec vedlo k druhému nejvýznamnějšímu milníku vývoje počátečních let Brokeny, ke vzniku národa vydědenců známých jako *Banové*.³

EDWARD GIBBON V DOPISU EDMUNDU BURKEOVI

*Má červy prožraná lebka opět vidí a má vybělená čelist
se skřípotem vyzrazuje tajemství Brokenu...*

NECHTĚ Tedy tato slova vzejdou ze země, do níž je pohřbím, až vzepřu se osudu, jako se můj rodný Broken již vzepřít nedokáže. Mohutné žulové hradby města zůstanou pobořeny, nezbuďte po nich než beztvářá halda kamení, z něhož byly kdysi postaveny. A vy, učenci, kteří jste se dosud nenarodili, netvařte se, že snad víte o mém království. Vítr je odvál a upadlo v zapomnění stejně jako mé vlastní kosti. Pročež mým úmyslem je vám nyní vyprávět, jak k tomuto neštěstí došlo.

Ptáte se, proč říkám „neštěstí“? Jak jinak to mohu nazývat, když dobře vím, že vaši dějepisci nebudou s to s určitostí říci, zda Broken vůbec existoval, a to i navzdory jeho slávě a velikosti? Když vím, že jeho nepřítel, jakož i někteří z jeho nejoddanějších obyvatel – o přírodě nemluvě – budou usilovně pracovat na tom, aby rozdrobili slávu tohoto města na prach? A že i já, v jehož myslu se tato sláva zrodila, pokládám takový rozklad za spravedlivý...⁴

Než budete číst dále, zvažte především následující: Chystáte se vykročit na cestu, na níž natrefíte na každou myslitelnou krutost, nepřirozenou tužbu a zuřivost dřímající v člověku. Přesto je zde i soucit, je zde i odvaha, byť ke zvláštnostem tohoto příběhu patří, že ctnosti ty přijdou ke slovu, když to nejméně čekáte. Nuže tedy, nechtě s odvahou v srdci putujete údobími nejistot až tam, kde opět svítá naděje. Ať nenechá vaši duši podlehnout zoufalství a vám naopak umožní poučit se z této historie, jako se žádný z mých potomků – jako jsem se *já* sám – nikdy poučit nemohl.

Ano, jsem dočista ztracen... a zůstanu navěky? Má vlastní rodina si o mně šeptá, že jsem blázen, stejně jako když jsem se jim kdysi zmínil o svém úmyslu zaznamenat tyto události, jen abych je po dopsání zakopal hluboko do země. Přesto, jsem-li blázen, mohou za to vidiny osudu království Broken. A ty vidiny počaly se u mne dostavovat již dávno a nikdy mne neopustily bez ohledu na to, jak zoufale jsem prosil nejednoho boha o klid a jaké otupující lektvary jsem hrdlem proléval. Tíží mne neskutečně, stahují mé tělo i ducha dolů jako kámen uvázaný za krk, stahují mne pod hladinu jezera ozářenou světlem Luny, dolů do hlubin, kde hemží se to tolika dalšími těly...

Všechno vidím, dokonce i věci, které jsem nikdy v životě neviděl. Měly

vyblednout. Vždyť je tomu již déle, než kolik činí délka života většiny lidí, co vrátil jsem se z válek na jihu⁵ a co se u mne dostavily tyto vidiny. A ještě o polovic déle, co vrátil jsem se ze své pouti za mnichy žijícími za Seksenskou úžinou,⁶ kteří mi objasnili tajemství mých vizí a kladli mi na srdce zaznamenat vše, co pokládám za pravdivé, aby jednoho dne někdo, jmenovitě *vy*, mé dílo objevil a aby strážlivě posoudil, nakolik byl ten, kdo je psal, při smyslech a zaslouží být označen za blázna.

Leč na podobné úvahy bude ještě dost času, zatímco málo jej zbývá na vyložení toho, co musíte zvědět o mém království, než započne naše dobrodružné putování. Avšak mnichové, u nichž jsem studoval, zrazovali mne před rýze věčným výkladem.

Nuže tedy představte si, že nyní společně padáme z nebe věčnosti, kde všechny věky splývají v jeden a kde setkali jsme se coby bratři poutníci, a snášíme se k poněkud tvrdší zemi, kde v době našeho přistání panuje dřívější éra, než je ta vaše, leč pozdější než ta má. Po průchodu mlhou, jež halí vrcholky hor, které spíše strhující jsou nežli okouzluující a spíše hrozivě nežli vznešeně nám kynou, přivítají nás koruny stromů závratně hlubokého lesa. Stromy v něm rostou neuvěřitelně různorodé a celek tvoří neproniknutelný baldachýn halící divoký život dole pod ním – střechu, kterou při svém čarokrásném letu prorazíme s nebývalou lehkostí a přistaneme na nejnižší větvi přívětivého dubu. Naše pozorovatelná nám nabídne úchvatný pohled na zelený koberec lesa, bujný a zjevně hebký. Avšak pod oním kobercem často se ukrývají zrádné bažiny, zatímco trsy kapradin a šlahouny ostružiní jsou schopné zarýt se i do toho nejhouževnatějšího lidského masa, rozdrásat je a otrávit. Dokonce i krása je zde vražedná, neboť řada půvabných květin vyrůstajících z mechu a pnoucích se po stromech a kamenech vylučuje vonné esence smrtelné pro každého, kdo by byl příliš lačný. Přesto tytéž výtažky v rukou méně chtivých lidí dovedou léčit nemoci a tšít bolest.

Leč kdo by vkročil na takové místo? Kdysi se věřilo, že lidé v tomto lese nepřezijí. Les, do něhož jsme se vnořili, je totiž Davonský les,⁷ o němž se mezi lidem starého Brokenu traduje, že jej stvořili bohové, aby v něm uvěznilí ty nejhorší z démonů a dali jim za trest okusit samotu a utrpení, které způsobovali tvorům, jež sami trýznili. Od věků tvořil tento Les neprostupnou hranici Brokenu, pln nebezpečí, která odradila i barbarské nájezdníky,⁸ již přišli před mnoha generacemi s ranním sluncem v zádech a dosud plní okolní území. Pouze hrstka těchto nájezdníků se pokusila proklestit si přes Les cestu, ovšem za nezměrnou cenu, neboť ještě menší hrstka z nich přežila a z Lesa vyšla vyděšená a připravená o rozum, a tudíž prokázala, že takové pokusy jsou nemožné, ba dokonce životu nebezpečné. Obyvatelé Brokenu do Lesa v poklidu hleděli ze břehů divoké řeky jménem Kočičí packa, jejíž rozbouřené

vody oddělují lesní divočinu od brokenských úrodných nížin rozkládajících se severně a východně od ní. Ano, můj lid kdysi spokojeně hleděl do hlubin Lesa a jeho nepřístupnost mu stejně jako mnohá další omezení nevadila;⁹ to však bylo předtím než...

Hle! Zde přicházejí a já nemohu vyslovit jejich jméno – honem, podívejte. Tam – a tam! Tu se mihne kožich a zase zmizí, záblesk potměšilých očí, rychlý pohyb: mezi kmeny a větvemi stromů a okolo nich a pod nimi, skrz houštinu kopřiv a šlahouny popínavek. Co jsou zač? Pohleďte znovu; zkuste je sami poznat. Rychlí? Neskutečně rychlí – v Lese se pohybují po stezkách, které ani ostatní zvěř nenajde, natož zdolá, a našlapují po nich tak hbitě, že jim i veverka závidí –

Náhle zpomalí; a vy možná postřehnete, že „srst“ těchto mrštných tvorů je ve skutečnosti kůže stažená z jiných zvířat, sešitá do primitivního oděvu. Přesto ani v Davonském lese nechodí šelmy oblečené. Mohli by to snad být oni démoni, o nichž si obyvatelé starého Brokenu vyprávějí děsivé zkazky? Zcela jistě jsou tito malí tvorové prokletí, tedy svým způsobem, ale že by to byli démoni – podívejte se jim pořádně do tváří. Nuže, nevidíte snad pod nánosem bláta a potu lidskou kůži? Baže...

Lidé.

Ani lesní zvěř, ani trpaslíci, ani elfové. A ani lidské děti. Ještě chvilku se dívejte: a jistě si všimnete, že byť jsou tito poutníci nezvykle malí na to, aby to byli dospělí lidé, nejsou malí *příliš*.¹⁰ Spíš člověka zarazí něco jiného. Zcela jistě to nejsou jejich hbité, ne-li šaškovské pohyby, neboť ty zvládne každý kejklíř; kdepak, je to něco záhadnějšího, něco, z čeho má člověk dojem, že je zde něco *v nepořádku*...

Račte prominout, řeknu-li, že váš odhad není zcela správný. Ti malí lidičkové nejsou sami o sobě v nepořádku. To, co vás na nich zarazí, je až důsledek toho, jaké ohavné *neřádstvo* na nich bylo spácháno.

Ale spácháno kým? V jistém ohledu přímo mnou, když přivedl jsem na svět své potomky, avšak do větší míry novým „bohem“ mého lidu jménem Kafra¹¹ a ještě víc přímo oním lidem, který štítí se těchto malých lidí víc než obtížného hmyzu. Že vás matu? To je dobře! Jedině tak obrátíte oči k nebi a zaprosíte o vysvobození; leč místo toho naskytnou se jen další dech beroucí pohledy. Prvním z nich je posvátná Luna,¹² božstvo starého Brokenu, byt' zavržené a nahrazené oním novým, líbivějším bohem. Druhým, o mnoho mil dál směrem na jih svitem božské Luny pak ozářený horský hřbet, jež cestou míjíme a jemuž Brokenští neřeknou jinak než Náhrobky. Ještě dál směrem na sever a východ je vidět trpytivá stužka vinoucí se na pohled úrodnými nížinami, nad nimiž se ony hory tyčí (kraj, z něhož království čerpá své bohatství). To je řeka Meloderna, která jako matčin prs napájí ta skvostná pole, a její sestřička Kočičí packa plná balvanů.¹³

A uprostřed této vznešené krajiny, střezaná mocnými silami přírody jako urozené dítě, stojí osamělá hora, duše celého království. Na úpatí je stejně neuspořádaně bujná jako Davonský les, přesto výš už ční holá a pustá jako výše zmiňované Náhrobky (byť o trochu vlídnější), a to je Broken, vrcholek tak děsivý, že řeka pramenící v přilehlých kopcích se podle legendy při pohledu na něj zalekla a rozdělila na mnoho menších toků. Majestátní a hrozivá je krása této hory, leč ještě úchvatnější pohled skýtá její vrchol: hradbami opevněný zázrak – třpytící se pochodněmi jako vzácný šperk – to je ono příslovečné srdce i hříšné lůno zdejšího království. Zázračně hladce vytesané jakoby z jednoho kusu kamene, z něhož je tvořen vrcholek hory, stojí zde město, těšící se kdysi přízni Luny, nyní však jejímu hněvu čelící, neboť přijalo za svého boha Kafru:

Broken...

Ano, tam půjdeme. Avšak dosud jsme neopustili Les, ne tak docela. Vždyť tento příběh začíná právě u těch hbitých malých, a přesto lidí dole pod námi. Nikdy na to slovo nezapomeňte, neboť hraje nanejvýš významnou roli v celé této historii. Ony blátem pomazané, nenápadné bytosti, které ve vás vzbudily takovou zvědavost, jsou totiž vskutku lidmi. Obyvatelé Brokenu na to zapoměli, bude to již několik staletí; pročez za bouřlivých nocí ozářených Lunou dole pod onou strašlivou horou zaznívá do ohlušujícího skučení větru tichý nářek jejich zatracených duší, které hořce želí své nejosudovější chyby...

1:{II:}

*O Banech: o jejich nesnázi, jejich smělých činech a jejich potupě;
a prvním z několika pozoruhodných úkazů zaznamenaných
toho večera třemi z nich...*

PAACH, KTERÝ KOLEM SEBE tři spěchající tvorové šíří, je zvláštní – ještě méně lidský než jejich vzrůst. Avšak z mnoha zvláštností, jimiž se vyznačují, je tohle jejich vlastní dílo: neboť být v Davonském lese prozrazen jako člověk znamená udělat ze sebe snadnou kořist, a proto si vždy dávají záležet, aby svůj pach zamaskovali. To znamená použít v první řadě zetlelé listí, rostliny a hlínu nasbíranou v lese, jakož i vodu. Mají-li vody nazbyt, smyjí s ní ze sebe pot, mastnotu a zbytky jídla, zbytky vlastních výkalů. Poté se potrou pižmovými výměšky zvířat kopytnatých i drápatých, a výsledek těchto pečlivých příprav je, že i ta nejlstivější šelma, i nejbdělejší kořist je při příchodu našich tří poutníků zmatena. Účinek korunují ještě nesourodé pachy linoucí se z nadtých jeleni-

ových vaků, které nesou na ramenou Svůdná vůně vzácných lesních bylin, kořinek a květin; zemitý odér léčivých krystalů a kostí; čpavý přidech strachu vycházející z klíček a pastí věznicích zpěvné ptáky a vzácné stromové rejsky, velmi společenské tvory. To spolu s řadou dalších pachů vytváří směsici, která činí naši trojici velmi těžko rozpoznatelnou. Tím pádem tyhle malé lstivé dušičky na Davonský les mistrně vyžrály.

Ti tři jsou Banové, příslušníci kmene tvořeného psanci vypovězenými z města na vrcholku hory a současně potomky těch, které už potkal stejný trest kdysi; kmene, jehož přežití v Lese závisí na smělych výpravách, jakou právě podniká tato trojice, vyslaná vypátrat vzácné zboží mající léčivé či opojné účinky. Toto zboží lze v Brokenu prodat za dobrou cenu. Odměnou za ochotu podstoupit riziko, které by ani nejhamižnější brokenský obchodník nepodstoupil, dostanou od týchž obchodníků potraviny, které si v lese nelze nijak opatřit, a spolu s tím mosazné a železné nástroje, ovšem pouze ty, které vládcové města dovolí psancům zakoupit a přechovávat. Získat cokoli z Lesa je dokonce i pro Bany velmi nebezpečné a kmenová rada – nazývaná Groba¹⁴ – posílá na tyto výpravy pouze ty nejchytřejší a nejodvážnější muže a ženy. Někdy mezi ně patří (jako v případě téhle trojice) i ti, kteří nějak porušili kmenové zákony. Výprava do lesa může i největší hříšníky natolik uchvátit a změnit, že už se žádných hříchů nebudou chtít nikdy dopustit, neboť tak velká nebezpečí cíhají na výpravách za získáním lesních darů. Ti, kdo se výprav účastní dobrovolně, se v kmeni těší velké úctě a Groba je náležitě vyznamenává – pokud se ovšem vrátí celí a neprijdou o rozum.

Díky tomu Banové v Lese přežívají. A za ta dvě století si vytvořili vlastní společenstvo a zákony, vlastně jakousi civilizaci, byť v očích jejich obtížných sousedů zvířeckou a primitivní. Dokonce hovoří i jazykem Brokenu, avšak jsou lidem natolik vynalézavým, že si vytvořili vlastní nářečí:

„Fiks!“¹⁵

Nadávku ucedil směrem ke svým druhům poslední z rychle se pohybujících trojice lesních sběračů (naléhavý, byť nerozumný projev svědčící o tom, že dotýčný zaostává a potýká se sám se sebou). Přesto dřív než ji stačí doříct, obrátí obličej – pletenec jizev, z něhož vystupují pouze dvě šedé přísné oči a velká černá mezera mezi zuby, které má jinak zabroušené do špičky – a ohlíží se, zda za nimi nečíhá nebezpečí. Jeho rty, které za léta rozsekalo již tolik ran pěstí, že mohly klidně patřit starci, se znechuceně našpulí, zatímco dál šeptem nadává. Jeho jasné a pronikavé oči však nepřestávají zkušeně prohledávat les. „Tys byl vždycky zmetek prolhaná, Veloku,¹⁶ ale *tohle*...“

„Svatá Luno, vždyť je to pravda, Herkudaji!“ odpoví rozhořčeně ten, jemuž říkají Velok (neboť Banové stále ještě uctívají patronku starého Brokenu). Velokovy kulaté tmavé oči zajiskří a souměrná čelist se zatne, ramena ztuhnou

obezřelostí, s níž se ujišťuje, že jelenicová torna a krátký, důkladně opracovaný luk a šípy jsou na svém místě. Nebýt jeho velikosti, považovali by jej dokonce i v Brokenu za krasavce (několik tamních žen si na něho vskutku tajně myslí, neboť Velok občas poruší zákon Banů a pronikne za mocné hradby města). On však na svou krásu nedbá. Nyní navzdory řízné hádce upírá oči do hustého křoví, jež ubíhá kolem nich, jak se rychle pohybují. Sleduje ho stejně pozorně jako jeho druh cestu za nimi. „Zdá se mi, že ti musím připomenout, že jsem byl navržen na dějepavce kmene Banů – a že stařešinové z Groby mé jmenování schválili!“

Herkudaj přeskóčí padlý jasan. Vak se zbožím na jeho rameni se téměř nezhoupne a on dál hudruje: „Znamenitá sebranka eunuchů s žulou místo mozku, jen co je pravda...“ Opodál zapraská ve větvích, pročez sveřepý skrček hned tasí oblíbené zbraně: sadu vrhacích nožů, kterou nájezdníkovi z východu sebral jeden brokenský voják, na něhož později se štěstím natrefil Herkudaj v krčmě brokenského kupeckého města na břehu Meloderny nazývaného Dauravah.¹⁷ „Netřeba mi nic připomínat, Veloku! Lež se množí jako vši v ohanbí a ‚dějepisci‘ jsou jen děvky, co je roznášejí –“

„Dost!“ Příkaz vysloví žena, ještě menší než oba muži, ale ti ji okamžitě poslechnou; neboť Círa, mající kulatou tvář a matné vlasy, je nejlepší stopařkou celého kmene Banů. Je vysoká toliko tři stopy a jedenáct coulů, tudíž o dva couly menší než Herkudaj a o tři než její bratr Velok; leč tělesnou výšku u ní předčí bohaté znalosti života v Lese, a proto její hašteřiví společníci vždy bez ptaní, zlosti či zaváhání udělají, co jim řekne.

Círa hbitě vyskočí na ztrouchnivělý kmen padlého dubu, modré oči upřené do lesa před sebou, kde vidí věci, které žádný jiný člověk postřehnout nedokáže. Herkudajův našťavaně roztrpčený výraz se s komickou rychlostí, která je pro jeho prudkou povahu příznačná, naplní obavami. „Co je, Círo?“ šeptá naléhavě. „Vlci? Zdálo se mi, jako bych slyšel vlka.“

Vlci v Davonském lese dosahují nepředstavitelné velikosti a tři Banové by na ně sotva stačili – dokonce i tihle tři. Círa však pomalu zakroucí hlavou a odpoví: „Panter.“ I Velok se nyní zatváří znepokojeně, a v Herkudajově dětinské tváři se zračí rovnou zděšení. Osamělí davonští panterři – kteří mohou dosahovat až dvanácti stop délky a vážit několik set liber – jsou největší a nejnebezpečnější známí zabijáci, jeden vydá za celou smečku vlků. Jenže stejně jako všechny velké kočky jsou při útoku téměř neslyšní a neviditelní. Rádi se schovávají v jeskyních a ve skalách poblíž Kočičí packy.

Círa se pozorně zaposlouchá do zvuků Lesa, opřená o ohlazenou javorovou berlu či snad kopí, s nímž už pokořila víc mužů, než kolik by jich to dokázalo přiznat. „Zavětrila jsem ho už před chvílí,“ špitne. „Ale nemyslím, že nás sleduje. Pohybuje se nějak – divně...“ Nakloní hlavu. „Hafftsenské vodopády.¹⁸

Řeka už je blízko. Skály tady kolem jsou vysoké a zálužné, místo jako stvořené – pro pantera. My ale,“ sáhne do torny pro klacek napuštěný olejem, obalený na konci zčernalými hadry, „použijeme pochodně. Při naší rychlosti a takhle potmě bysme se klidně mohli zřítit ze skály do řeky a srazit si vaz, ani bysme se nenadáli. Veloku: křesací kámen.“ Zatímco její bratr štrachá v torně, Círa se zamračí na Herkudaje, malý nosík našťavaně nakrčený. „A ty, u svaté Luny, už přestaň láteřit! Tahle výprava byl tvůj nápad; stěžovat by si měl spíš tvůj žaludek, toho kančího masa už bylo moc –“

„Je to samý sádlo a chrupavka,“ zamručí Herkudaj.

„Tak jdeme?“ odsekne Círa přísně. „A přestaň na nás upozorňovat tím svým věčným mrmláním!“

„Není to moje chyba, Círo,“ ohradí se Herkudaj a pohodí hlavou kamsi před Veloka. „To vykládej svému bratříčkovi. Ty jeho vejmysly –“

„Nejsou to výmysly, Herkudaji – je to historie!“ Velok se najednou tváří i mluví nesmírně důležitě, a přitom křesá jiskry na zapálení pochodní zaražených do mokré hlíny: „Jestli hodláš zavírat oči před skutečností, jsi blázen. A skutečnost je prostá: dávno před vznikem Brokenu byli všichni lidé stejně vysocí. Banové neexistovali a stejně tak ani Habánové – jména nic neznamenají. A všechno je to zaznamenané, Herkudaji!“

Herkudaj zavrčí: „To jo – ale zaznamenal jsi to leda tak ty. Napsals to na zadek něčí cizoložný manželky!“ S tím se Herkudaj začne rozhlížet, na čem by si vybil vztek, a zmerčí než tlustou ponravu plazící se po mechem porostlém kmeni. V záchvatu rozčilení ji rozčtvrtí vrhacími noži. „Jako by nestačilo, že si ty báchorky vymejšlíš, abys nalákal ženský do postele – ne, ty je musíš ještě vydávat za ‚historii‘, jako by nebyl nikdo, kdo by je nedokázal zpochybnit...“ Herkudaj posbírá čtvrtky rozplízlé¹⁹ larvy a jeden po druhém si je nahází do pusy a lačně přežvykuje, spokojený podle všeho s jejich chutí, která by většinu lidí přiměla sousto vyvrhnout horem i spodem.

Círa ho znechuceně pozoruje. „Nenapadlo tě někdy, Herkudaji, že třeba kančí maso za všechny ty tvoje neduhy nemůže?“

„Kdepak,“ odpoví Herkudaj prostě. „Je to kančí – jsem se tím zevrubně zabýval. Ale dneska, dneska si dám hovězí! Tak co, Círo, jak to vidíš?“

„Odbočili jsme správně. Co chvíli musíme doběhnout k Padlému mostu. Ten překročíme a zamíříme přímo na Bustirodovu planinu.“

Herkudaj potěšeně zamručí, na pantera očividně zapomněl. „Á, chlupatej dobytek... Dobrý hovězí, navíc hovězí, co patří tomu prasákovi Bustirodovi.“

„A co osobní stráž nejvyššího kupeckého velmože?“ zeptá se Velok sestry.

Círa zakroučí hlavou. „To se budeme muset dostat ještě trochu blíž, abych ti mohla odpovědět. Ale –“ Pozvedne hůl, zahákne ji za hustě olistěnou větev břízy a rozhrne zelenou oponu před nimi. Naskytne se jim výhled na vrcholek

Brokenou tyčící se v dálce, půvabně orámovaný stromy. „Zdá se, že dneska ve městě panuje klid...“

Při pohledu na pochodněmi osvětlené hlavní město, zřídlo veškeré moci brokenského království a původce všeho utrpení obyvatel Davonského lesa, skupinka poutníků výmluvně utichne a spolu s ní i všichni lesní tvorové, kteří nakrátko také zahlédli severní obzor. Ticho přeruší až Herkudaj, když vyplivne poslední sousto své odporné svačinky. „Takže – Groba *nevyslala* žádné Katany,“ ucedí; a vypadá to, že ho poslední slovo znechutilo ještě víc než to, co právě snědl.

Velok se na svého druha tázavě zadívá. „Zvažovali to?“

„Mluvilo se o tom, aspoň ta skupinka lesních sběračů, co jsme potkali, o tom mluvila,“ odpoví Herkudaj. „Tvrdili, že se stali svědky obřadů smrti, co na kraji Lesa prováděli Habánové, a že poslali posla se zprávou o tom zpátky do Okotu. Když se posel vrátil, říkal, že prý Katani vykřikovali, že takový čin si žádá zakročit – protože Habánové ty svoje vraždy vykonali na naší straně řeky.“

Círa se do toho vloží: „Ale jak můžou vědět, že to byli právě Habánové? Groba nesmí vyslat Katany, dokud nemá naprostou jistotu. A teď s jarním táním ožívají říční duchové, takže to klidně mohla být nějaká lesní šelma, co zaútočilo na ty Bustirodovy muže –“

„Jo, a má koule jsou velký jak koule chlupatýho bejka,“ opáčí Herkudaj a znovu si odplivne. „Až na to, že to není pravda. Pche, skalní skřeti a říční trolové...“ Cynickou poznámku lesního sběrače doprovodí ještě hlasitější zapraskání větviček na lesní zemi. Herkudaj má rázem vyděšený výraz malého dítěte. Vyškubne zapálenou pochodeň ze země a rozhlíží se všemi směry. „Jsem ochotnej uznat, že existují,“ odkašle si a promluví jasným hlasem, „ale jenom jako výplod víry!“

Círa po něm skočí a přitiskne mu dlaň na pus. Nepřestává tekat očima a otáčet hlavou a do toho zašeptá: „Ten panter...“ a vyplíží se na hranici mihotavého světla pochodní, v ruce javorovou berlu připravenou k boji. „Možná se pletu, možná nám je na stopě. Ale stejně se mi to nezdá...“

Velok se postaví vedle ní. „Co můžeme dělat?“

„Utéct?“ špitne Herkudaj, který k nim mezitím dojde.

„Ano,“ přitaká Círa, „jenže i s těmi pochodněmi nám ten panter dovolí nejvyš padesát kroků, leda bychom mu nabídli jiný námět k zamyšlení. Něco mu obětujeme – kde je to prasečí koleno ze včerejška?“ Velok vyloví z torny masitou kost zabalenou do kusu usně. „Nech to tady ležet,“ přikáže Círa. „To ho zaměstná a oheň pochodní se postará o to, aby si nedělal zálusk na nás.“

„Ale přiláká pozornost stráží velmože Bustiroda,“ opáčí Velok, byť současně s tím vykoná rozkaz sestry.

„Před Padlým mostem pochodně uhasíme,“ prohlásí Círa, která má jako

vždy problém vyřešený dřív, než na něj Velok s Herkudajem vůbec pomyslí. „A teď honem – pryč!“

Když opět naberou rychlost, s níž se trojice Banů pohybuje po Lese, je dílem několika okamžiků, než se dostanou k rozeklaným břehům ohlušujícího toku Kočičí packy. Zde se příkrčí za silným kmenem obrovské jedle vznešené, jejíž kořeny před nedávnem vzdaly marný boj o to udržet se v zemi podemletého břehu. Kmen mocného říčního strážce proto přeťal řeku směrem na sever přes Hafftenské vodopády, jedny z nejnebezpečnějších na toku Kočičí packy. Obětoval se, aby posloužil jako nejspolehlivější z přirozených mostů spojujících Davonský les s Brokenem – mostů, které si nejeden velitel brokenského vojska přál strhnout a zbavit se tak hrozby v podobě proradných a někdy též po krvi lačných Banů. Jenže brokenští obchodníci vydělávali příliš mnoho peněz na vzácném zboží, které lesní sběrači kmene přinášeli z divočiny. Brokenské dítě, které mezi své hračky nepočítá davonského stromového rejska, jichž Cířina skupinka nese v klíčkách a pytlích hned několik, se dočká od svých dětských druhů než opovržení, zatímco žena nemající šperky zhotovené ze stříbra a zlata a drahých kamenů nalezených v divokém Lese, může vycházet z domu leda po setmění nebo dokonale zahalená. Ba co hůř, manžel či otec, který si toto vzácné zboží nemůže dovolit, v očích ostatních nedostatečně uctívá Kafru –

Kafra: podivný bůh, jehož modla se objevila v údolí řeky Meloderny před staletími a jehož láska ke kráse a k bohatství si rychle získala srdce Brokenských a odlákala je od staré měsíční víry – a tudíž jim od základu změnila život. Již brzy si o Kafrovi musíme povědět víc; a mně se z toho pomyslení svírá žaludek...

Trojice lesních sběračů se chystá čile jako vždy překročit most, přičemž rozbourané vody hluboko pod ním je spíše okouzlují, než děsí. Pomyšlení, že unikli panterovi a že si za chvíli pochutnají na jídle hodném nejzámožnějších Habánů (a ještě ke všemu ztropí povyk uprostřed jinak poklidné noci), jim stále víc a víc zvedá náladu. Poté, co oba muži vkročí na most, začnou se škádlit, že jeden druhého shodí dolů, a náznakem to předvádějí, a konečně se také mohou zplna hrdla vykřičet ze všeho, co jim leží na srdci. Burácející vodopád totiž jejich křik spolehlivě přehluší.

Muselo by je potkat něco opravdu hrozného, aby s tím dováděním přestali; jenže přesně takové hrůzy má Círa vzácný dar vytušit. Nosem nasaje noční vánek a její tělo okamžitě znehybní; a pak jediným rychlým švihnutím javorové berly umlčí své společníky.

„Co je zas?“ špitne Herkudaj. „Snad ne ta kočka –“

„Ticho!“ sykne Círa. Plavným pohybem seskočí z mostu zpátky na zem a začne prohledávat kamenitý sráz jižního břehu řeky, vedena nezaměnitelnou pachovou stopou.

„Někdo tady umřel,“ poznamená Velok jdoucí sestře v patách.

„No jo,“ haleká Herkudaj. „A nějakou chvíli už tu hnije...“

Za chvilku už se sklánějí nad ostatky mladého Brokeňana. Kdysi býval urostlý a dobře stavěný jako ostatní; teď je to hromada masa a ze žeber mu trčí několik umně vyrobených šípů: zlacené dřevěné dřívky, křídélka z orlích per a hroty z ledově chladného stříbra.

„To bude jistě on.“ Velokovi se do hlasu vkrade slabý náznak soucitu, třebaš mrtvý by na banského sběrače zaživa s chutí naplival, tedy pokud by se jejich cesty střetly. „Ten, jak ho zabili při obřadu, o kterém jsi mluvil, Herkudaji. Je to skoro ještě chlapec...“

Herkudaj s nevolí zabručí: „Koukněte na ty šípy – ať do mě Luna praští, jestli nepocházej ze Zákristie Nejvyššího chrámu.“

Círa souhlasně přikývne; přesto její výraz dává tušit, že má ještě další podezření. „Jenže ho nezohavili – má pořád hlavu, ruce i nohy, všechno vcelku. A zabili ho na naší straně řeky – proč?“ Přistoupí o pár kroků blíž, stále zmatená výjevem před sebou. „A co mrchožrouti? Nic ho neroztrhalo. Přitom vlci a medvědi by ho dávno roztahali po celém Lese. Co se jen mohlo –“

Najednou se zarazí, zakření se v reakci na pach, který ji okamžitě přiměje zase couvnout. „Zpátky!“ přikáže a pozvedne pochodeň. „Jeho tělo jen nehnije – je prolezlé nákazou. I mrchožrouti si takových věcí všimnou – proto se ho ani nedotkli.“

„Dobrá,“ zamyslí se Velok, zatímco couvá od ostatků. „Tak ho zabili, protože byl nakažený. To se stalo už mockrát.“

„Jo, jenže to nedává smysl,“ trvá dál na svém Círa, nezvykle znepokojená. „Vždyť se na něj podívejte – nic nenasvědčuje tomu, že to nebyl zdravý a silný jinoch z Brokeny. Vysoký, dobře rostlý, žádné chromé hnáty, lebka souměrná... A přesto ho na místě zabili, když přitom nemocné vždycky jen nechají napospas osudu v Lese. Takový je jejich rituál *mang-bana*.“²⁰

„Třeba to byl zločinec?“ napadne Herkudaje. „Ba ne – máš pravdu, Círo, nijak ho nezohavili. Zlodějovi by aspoň usekli ruku.“

„Musíme přijít na to, co jeho smrt znamená,“ prohlásí Círa.

„A koho se jako zeptáme?“ Na Velokovi je znát, že ho sestřina rozhodnost znepokojila. „Jsme lesní sběrači, Círo, pytláci, co si lepší maso musej ukrást – půjdem snad a zeptáme se strážní velmože Bustiroda, co se tady stalo?“

Círa ve svém odhodlání nikdy nepolevuje. „Když budeme muset, Veloku...“

Herkudaj se usměje od ucha k uchu a ukáže obrovskou černou díru mezi zuby. „Vida – tenhle večer slibuje ještě spoustu zábavy! Nejenom pytláčinu, ale zřejmě i únos jednoho z vojáků nejvyššího kupeckýho velmože...“

Círa se ještě jednou podívá na mrtvého muže. „Na tom není nic zábavného, Herkudaji. Tohle je čiré zlo, ať už je má na svědomí člověk, kouzlo anebo je za tím obyčejná vražda.“

„No, a zlo se přece oplácí zlem, ne?“ Herkudaj povolí popruhy jelenicové torny na ramenou a vykročí zpátky k Padlému mostu. „Zboží necháme tady. Vezmeme si jen zbraně.“ Zarazí do země pochodeň a hbitě vyšplhá na větev vysoko v koruně javoru, kde přiváže svůj tlumok. „Všechno pěkně nad zemí – neobětují tři týdny práce mrchožroutům.“²¹

Velok nedokáže skrýt radost, jakou v něm představa nového úkolu vzbuzuje. Trápí se však také kvůli sestře. Kromě dobrodružného života má Círa totiž i rodinu, která na ni čeká v banské osadě Okot, ležící celý den cesty na jihovýchod, dokonce i v případě této rychlé trojice. Pohledný Ban k ní s důvěrou přistoupí, zatímco Herkudaj se dál chystá.

„Círo,“ špitne Velok a položí sestře ruce na ramena, „věřím, žeš správně rozhodla, co teď musíme udělat – ale co kdybych to vyřídil já s Herkudajem, a tys počkala tady? Když nás potká smůla, nikdo pro nás plakat nebude – ale Tajo²² a děti potřebují, aby ses k nim vrátila. A já přísahal, že se taky vrátíš.“

Círu sice bratrova slova dojmou, ale stejně se zamračí. „A jakým právem jsi sliboval můj návrat, Veloku?“

„Pravda,“ připustí Velok lehce kajícně. „Jenže já můžu za to, že jsi tady – a tvoje děti to vědí.“

„Nebud' blázen, bratře – co jsem měla dělat? Nechat ty Katany, ať z vás dvou vymlátí duši, jenom proto, že se těší přízni nové kněžky Luny? Ne, Veloku. Tajo i děti vědí, že nás na tuhle pytláckou výpravu poslali nespravedlivě – a nejlepší, co pro ně teď můžu udělat, je zjistit, jestli to, co se tu stalo, nějak neohrožuje náš kmen.“

Velok pokrčí rameny. Ví, že kdyby se jí přihodilo něco zlého, neunesl by pocit viny, který ho tíží kvůli tomu, jak nespravedlivě Groba Círu potrestala. Jelikož se však dávno naučil nevyvracet své moudré a nadané sestře takhle důležitá rozhodnutí, šplhá již pomalu na dub stojící vedle Herkudajova javoru. „Nuže dobrá – podej mi svou tornu. Herkudaj má pravdu; pokud máme udělat, co si přeješ, musíme cestovat nalehko.“

„Já si to nepřeu,“ ohradí se Círa a povolí popruhy tlumoku. „Přála bych si spíš, abychom tuhle noční mūru vůbec neobjevili. Neboť ty se mylíš, Herkudaji.“

„Nepochybně,“ opáčí ostrozubý Ban v koruně stromu s naprostou samozřejmostí. „Ale v čem se podle tebe mylím v *týhle věci*?“

„Říkals, že zlo je třeba oplácet zlem.“

„Ty myslíš, že ne?“

„Já vím, že ne,“ odpoví Círa s tlumokem v ruce. „Zlo *plodí zase* další zlo – šíří se jako oheň při požáru. Nahlodává duši člověka stejně, jako ti slunce spaluje kůži. Kdybys věnoval pozornost základním poučkám naší víry, tak bys věděl, že přesně z toho kněžky Luny vyvodily, že veškeré zlo pochází právě ze Slunce, zatímco Luna, osamocená uprostřed noci, připomíná člověku jeho

pokorný úděl na zemi a naplňuje ho soucitem. Jenže tam za řekou žádný soucit nenajdeme – ne, obávám se, že nakráčíme zlu rovnou do chřtánu. Proto vás dva prosím, vynasnažte se nepadnout do léčky, kterou na nás to zlo nastražilo.“ Oba Banové se na ni zmateně podívají. „Žádný zabíjení,“ udělá jim v tom jasno Círa. „Ne, pokud to nebude vysloveně nutné.“

„Ovšem,“ odtuší Herkudaj a přistane na zemi a náraz hravě vyrovná silnýma nohama. Jenže druhým dechem tiše dodá: „Ale nějak se nemůžu zbavit dojmu, že to nutný bude...“

1:{III:}

*A nyní již vzhůru do města na vrcholku hory!
Poznávat jeho ctnosti i nectnosti – a trampoty jednoho vojáka...*

OPĚT VZNESME SE K NEBI, vy a já, a leťme spolu přes pláně a přes údolí, která se nám při přiletu jevila jako pokojná a mírumilovná, avšak nyní je shledáváme méně idylickými. Leťme vzhůru podél úbočí hory, nejprv hustým lesním porostem na úpatí a posléze nad příkrým kamenitým srázem porostlým pichlavými křovisky; a konečně ještě výš, kde osamoceně vzdorující jedle ustupují skále, holé a neživé, jež se tyčí až tam, kde se vznešenou kázní vyrůstá mohutné zdivo...

„Senteku?“²³

Sixtus Arnem²⁴ sedí ve stínu opevnění a pozoruje malou olejovou lampu stojící na vojenském skládacím stolku, který si přivezl z kasáren talonů.

„Senteku Arneme!“ zopakuje člen stráže o něco naléhavěji.

Arnem se předkloní a opře se lokty o stůl, obličej ve svitu lampy ostře vykreslený: světle hnědé oči, velký nos, zahořklá ústa ne zcela schovaná v ledabyly zastřižovaném plnovousu. „Nejsem hluchý, lelku,“ protáhne unaveně. „Netřeba křičet.“

Mladý lelek, jak se v Brokenu titulují řadoví legionáři, přirazí kopí k tělu a zasalutuje. „Omlouvám se, senteku.“ V rozrušení zapomněl, že nemluví s běžným důstojníkem. „Ale – jsou tam pochodně. Na kraji Davonského lesa.“

Arnem se ještě upřeněji zadívá na čoudicí lampu. „Že jsou?“ hlesne tiše, vrazí prst do žlutavého plamene a sleduje, jak mu na něm ulpívají černé saze. „A co je na tom tak zajímavého?“ naváže.

„No totiž, senteku –“ Mladý lelek se zhluboka nadechne. „Míří k řece a k Bustirodově planině.“

Arnem malinko povytáhne obočí. „Tak k Planině?“

„Ano, senteku!“

Arnem s povzdechem vstane. Vínově rudý plášť se kolem něho rozevraje a odkryje pečlivě zpracovaný, notně obnošený kožený kyrys. Plášť má na rozložitých ramenou přichycený stříbrnými sponami ve tvaru propletených orlích spárů. „Nuže dobrá, lelku,“ prohlásí, když přistoupí k horlivému mladíkovi. „Tak se podíváme na to, co ti tak rozbušilo srdíčko.“

„Tam, senteku; hned u Lesa!“ ukáže lelek vítězoslavně; vzbudit zájem největšího vojevůdce Brokenu je totiž skutečně výkon.

Arnem se zahledí do dálky, v očích zkušený pohled ostríleného válečníka. Dokonce ani ve světle stoupající Luny nelze z černočerné tmy halící severní obzor a s ním i Davonský les vyčíst nic bližšího o blikotavých světýlkách pochodní. Arnem mnohoznačně zavzdychá. „Nuže, lelku – jsou tam, jak říkáš. Pochodně. Drží se na samém kraji lesa a míří k řece a na Planinu.“

A pak, zatímco se oba muži dívají, světýlka v dálce zničehonic zmizí. Arne-mův obličej kapánek povadne. „A jsou pryč...“

Lelek nevěřicně sleduje, jak si Arnem zase sedá zpátky na stoličku ke stolku s lampou. „Senteku – neměli bychom to hlásit?“

„Do Kafrových koulí...“ Rouhavá nadávka – běžná mezi chudinou a přes svou lidovost o nic méně výstižná – Arnemovi uklouzne, než se stačí zarazit. Zadívá se pozorně do lelkovy mladičké, hladce oholené tváře, odhodlané pod postříbřenou ocelovou přílbou bez ozdob,²⁵ běžné to součásti základní výbavy privilegovaných talonů; a sotva uzří, jak hluboce chlapcem vulgarita otrásla, neubrání se úsměvu. „Jak se jmenuješ, lelku?“

„Bančindo,“ odpoví mladík a opět přirazí kopí k boku, takže jeho hrot ční vysoko nad jeho postavu vysokou šest stop a tři couly.

„Z jaké čtvrti?“

Lelek se zatváří překvapeně. „Senteku? Proč? Ze Třetí.“

Arnem přikývne. „Kupecký synek. Hádám, že tvůj otec připlatil, aby tě dostal k talonům, protože obyčejná armáda pro tebe nebyla dost dobrá.“

Lelek se zahledí někam za Arnema, dotčený, ale neochotný dát to najevo. Zná minulost Sixta Arnema, jako ji zná každý příslušník jednotky talonů: narozen v Páté čtvrti – domově těch, kdo se znelíbili Kafrovi pro svou chudobu či nevzhlednost – a přitom první, kdo se z řadového lelka v obyčejné armádě vypracoval na hodnost senteka, v jehož rukou spočívá osud pěti stovek mužů. Když se stal velitelem talonů, nejvybranější *hotarty*²⁶ celého vojska, řada důstojníků se nad tím ošklibala. Avšak poté, co odrazil vleklé dobovačné tažení duriánské²⁷ armády – tak smělé, že se pár posledních nestřežených horských průsmyků v Náhrobcích pokusila zdolat uprostřed zimy –, získal si zcela srdce

všeho brokenského lidu. Byť i s rodinou dosud žije v Páté čtvrti, je sentek Arnem proslulý miláček Kafry i boha-krále –

Přesto nic z toho neomlouvá jeho pokleslé chování, pomyslí si mladý lelek. „Kafra chová přízeň k těm, kdo jsou úspěšní na trhu, senteku,“ prohlásí se smělym pohledem, avšak do očí se Arnemovi nepodívá. „Nevidím důvod, proč by jejich synové měli být ochuzeni o příležitost bránit toto město.“

„Baže, a mnoho jich tak v těchto dobách činí,“ opáčí Arnem. „Příliš mnoho, lelku Bančindo – jenže ti, kteří narukují, netouží po ničem jiném než rozšířit řady talonů. Brzy nebudeme mít žádné řadové vojáky.“

Lelek se ocitá na nepevné půdě, a dobře to ví: „A přece – mohou-li si ti, kdo narukovat *chtějí*, dovolit vstoupit do nejlepší legie armády, není to snad vůle Kafrova? A proč by se měli štítit slávy – *nebo* nebezpečí?“

Arnem se uchechtne v ryze přátelském duchu. „Netřeba se hned durdit, lelku Bančindo – myslíš to upřímně a směle se vyjadřuješ. Dobře jsi mě napomenul.“ Arnem vstane a nakrátko stiskne mladíkovi rameno. „Nuže dobrá. Viděli jsme několik pochodní na kraji Lesa, jak míří na Bustirodovu planinu. Co uděláme?“

„To – to mi nepřísluší rozhodovat, senteku –“

Arnem pozvedne otevřenou dlaň. „Láry fáry – čistě mezi námi dvěma, jedním bývalým lelkem a možná budoucím sentekem. Co bys *ty* udělal?“

„Nu – já bych –“ lelek neobratně zakopává o slova jak o kořeny stromů v lese, našťvaný sám na sebe: jak by ho kdy mohli povýšit, když nedokáže využít takovou příležitost? „Já bych – nahlásil bych to. Myslím.“

„Nahlásil. Aha. A komu?“

„Nu, nahlásil bych to – asi janteku Korzárovi nebo –“

„Tak janteku Korzárovi?“ Arnem předstírá mírný úžas. „Jseš si jistý, lelku? Jantek Korzár má na starosti celou brokenskou armádu, a s tou je spousta práce. Navíc už je v letech – a taky je vdovec!“ Sentek se na okamžik zachmuří, neboť si vzpomene nejen na svého velitele a starého přítele janteka Hervalda Korzára,²⁸ ale i na Korzárovu zesnulou manželku Amalbertu.²⁹ Amalberta byla známá jako „matka všeho vojáctva“ a patřila k oné vzácné hrstce lidí, u nichž se Arnem v životě setkal s opravdovou dobrotou. Její smrt před dvěma lety jím proto otřásla téměř tak jako Korzárem –

Avšak Arnem smutku nepropadne; neboť přesně před takovými pocity utekl sem na hradby. „A z toho všeho plyne,“ naváže opět rozhodným hlasem, „že náš velitel si dvojnásob rád pospí, když už se konečně dostane do postele. Ne, nemyslím si, že chceme riskovat výbuch jeho pověstného vzteku, Bančindo. Někdo další?“

„Já ne – snad –“ Bančindo se rozzáří. „Co třeba urozený pán Bustirod? Ty pochodně ostatně míří k jeho pozemkům, není-liž pravda?“

„Pravda pravdoucí. Takže Bustirod? A tentokrát si jseš jistý?“

„Ano, senteku. Měl bych tu věc oznámit urozenému pánu Bustirodovi.“

„Bančindo...“ Arnem se bezděčně vyhoupne na silnou kamennou zeď a zase seskočí. „Luna dávno vyšla: panuje hluboká noc. Znáš-li pak představeného Kupecké rady; čistě náhodou?“

„Je to věhlasný vlastenec!“ Bančindo opět zsalutuje přiražením kopí.

„Jestli se, chlapče, nenaučíš krotit to svoje nadšení,“ prohlásí Arnem, „akorát si natlučeš. Ano, urozený pán Bustirod je skutečně velký vlastenec.“ Sentek chová brokenského nejvyššího kupeckého velmože v nezvyklé úctě, byť mezi Kupeckou radou a velením brokenské armády panují odedávna třenice a rivalita. Přesto moc dobře ví, že Bustirod je prchlivý, a podělí se o tento svůj poznatek s lelkem Bančindem: „Jenže i nejvyšší velmož pracuje do pozdních nočních hodin a podobně nedůležité zprávy nepřijímá právě snadno. Mám snad vpadnout do jeho sídla, kde jistě v hospodářských knihách leží, a začít kolem sebe mávat kopím jako včelou bodnutý lunatik,³⁰ a oznámit mu: ‚Račte prominout, můj pane, ale lelek Bančindo viděl, jak k vašim polnostem směřují nějaké pochodně, a myslí si, že je s tím třeba honem něco dělat – dokonce i když tu oblast stráží vaše osobní stráž?‘“

Lelek nechá kopí volně spočinout a zírá na kamennou zeď. „Ne...“

„Jakpak to?“

Bančindo se napřímí. „Ne, senteku,“ odpoví. „Je to jen –“

„Je to jen nuda, Bančindo. Nic víc.“

Mladý voják se zahledí Arnemovi do očí. „Vy víte...?“

Arnem pomalu přikývne a podívá se nejprve vlevo na kamennou strážní věž a pak vpravo, kde asi patnáct metrů od nich stojí další taková stavba. Poblíž každé ostražitě postává mladík podobný Bančindovi. Arnem si ztěžka povzdychne. „Už dlouho panuje mír, Bančindo. Osm let, od skončení poslední duriánské války. A teď...“ Sentek se opře o hrubé hradební zdivo. „Teď je naší jedinou nadějí na trochu toho vzrušení boj s kmenem sběračů a mrchožroutů, co dosahují sotva poloviny naší výšky a žijou v prokletém Lese, kde by dokázal žít akorát trpaslík a na kteréj by útočil leda blázen.“ Zlehka udeří pěstí do zdi. „Je to tak, Bančindo. Víím, jaká je to nuda...“

A kéž bych ji s tebou doopravdy sdílel, dodá Arnem sám pro sebe. Znovu si připomene, že není sebemenší důvod, aby velitel talonů bděl na stráži na hradbách, a zadívá se opět na místo, kde nakrátko zablikotala světylka pochodní, v naději, že se zase objeví a nakonec se z toho vyklube třeba válečné střetnutí, které ho zaměstná, takže nebude muset myslet na své osobní záležitosti, které ho posledních pár dní nepříjemně sužují. Jenže světylka jsou pryč a sentek se zklamaně zahledí na město rozkládající se dole pod ním.

V Brokenu téměř všechno spí v očekávání rušného dne, s jehož rozbřeskem

začne trh. Arnem má ze svého vyvýšeného stanoviště nerušený výhled na tržiště i kupecké domy Druhé a Třetí čtvrti, největších částí města, klidných a ponořených do tmy v tuto noční hodinu. Dál na sever, v bohaté První čtvrti je takový odpočinek nevídaný. V téměř dvoumetrových mosazných koších před vstupem do Nejvyššího chrámu boha Kafry, naplněných uhlím a olejem, neustále plápolá oheň, pod který přičinlivě přikládají kněží. Pohled na ty ohně ještě více znepokojí Arnemovo srdce, a tak hledá sentek útěchu ve Čtvrté čtvrti po své pravici, kde přebývá většina mužů brokenské armády, a pak ve čtvrti Páté po jeho levé ruce, kde noční klid ruší ti, kteří neobstáli v tvrdé konkurenci na trhu a nalézají vykoupení pouze v pití.

V dále zazní ryk a křik, a tak se Arnem ohlédne opět na sever, k městskému stadionu, který je hned za chrámem a již řadu let – dál, než kam sentekova paměť sahá – je otevřen ve dne v noci a stále to tam žije. Arnemovi často tvrdili, že sportovní klání a soutěže vedou k pěstování tělesné zdatnosti a krásy, neodmyslitelně spjaté s uctíváním Kafry; zatímco peníze vydělané na sázkách přispívají do obecní kasy, žehnají novým miláčkům štěstěny a trestají ty, kteří ztratili zápal. Sentek zkoušel to vysvětlení přijmout; tedy přinejmenším se zdržel komentáře, že mladíci trávící hodiny soupeřením a hazardem by svému království i bohu prospěli lépe, kdyby vstoupili do armády. Poslední dobou se mu však tohle sebeovládání, tohle nechávání si věci pro sebe nějak nevyplácelo. Neboť nedávno ho Kafrovi kněží – které Arnem vždy oddaně ctil jako svého boha – požádali o něco, co jim nemohl dát:

Požádali ho o jedno z jeho dětí.

Arnemovy oči opět zabloudily k severu, k hladkým žulovým zdem Vnitřního města a střechám královského paláce za nimi. Do Vnitřního města, domova boha-krále,³¹ jeho rodiny, velelezina (nejvyššího kněze Kafrova kultu a pravé ruky boha-krále) jakož i překrásných kněžek známých jako Kafrový malženky, nev kročil řadový občan již po více než dvě století, a proto zůstává Vnitřní město největší záhadou – což je i důvod, proč tam Arnem odmítá poslat svého druhorozeného syna do služby, byť se to očekává od všech brokenských rodin, i těch nepřilíši vysoce postavených. Děti, které vstoupí do služby boha-krále, už nikdy neuvidí svou rodinu; navíc dětství prožité v uličkách Páté čtvrti zasel do Arnemovy mysli bytostnou nedůvěru k takovým tajnostem. Možná je služba vykonávaná těmito dětmi zbožná a cennější než život strávený ve vnějším městě. Arnem však má tu zkušenost, že čas od času sice může přijít vhod zahalit ctnost závojem, ale nikdy nežádá dokonalého utajení.

Neprál si to však takhle Oxmontrot?³² Oxmontrot, zakladatel Brokenu, první jeho král a největší vojevůdce, jakož i hrdina v očích prostých vojáků, jako byl Arnem. Před více než dvěma staletími si Oxmontrot (sám neurozený a schopný vést svůj lid pouze díky letité službě říši, již občané Brokenu nazý-

vají *Lumunjan*³³ a učenci ji znají jako Řím) vysloužil přídomek „Šílený“,³⁴ a sice za děsivé odhodlání, s nímž po návratu domů přiměl rolníky a rybáře z nížin v údolí Meloderny a severně od Davonského lesa, aby na hoře Broken vytesali ze žuly město. Kamenný útvar na vrcholku přitom do té doby sloužil jen kmenům žijícím pod horou k tomu, aby tam obětovaly zvířata i lidi svým rozličným bohům. Přesto byl Šílený král také prozíravý, pomyslí si Arnem jako již nejednou: Broken byl skutečně znamenitým místem, odkud vybudovat velkou říši. Z vrcholku hory mohli obyvatelé nížin a údolíček pod ní odrážet útoky z jihovýchodu, z východu i ze severu, a zbylé směry zase střežil hluboký Davonský les. Žádný vojevůdce té doby nemohl strategii Šíleného krále nic vytknout, a platilo to i pro vojevůdce dob pozdějších. Jediným nepřitelem, který kdy prolomil obranu města, byli Banové, a Arnem ví, že ani Oxmontrot nemohl předvídat, jakým věčným trnem v patě se rasa vydědčů jednou stane...

Předvídat to Šílený král nemohl ani na základě skutečnosti, že byl sám pohan a uctíval Lunu stejně jako Banové, i to Arnem ví. Přesto Oxmontrot i navzdory vlastní víře přikázal v pozdějších letech založit Vnitřní město coby svaté sídlo královské rodiny a nebránil se ani přijetí nového boha, Kafry, se všemi jeho tajnými obřady. Zakladatel Brokenu si totiž uvědomoval, že Kafřův kult (který do země přinesli žoldnéři, jeho přátelé z dob působení ve službách Lumunjanu) se mohl využít ve prospěch říše, protože vyzdvihoval dokonalost lidského těla a hromadění bohatství. Jeho nové království jako kterékoli jiné totiž potřebovalo silné vojáky a značné majetky, stejně jako potřebovalo zedníky na stavbu domů a rolníky na pěstování obilí. A mohlo-li nějaké náboženství obyvatele Brokenu přimět vynakládat ještě větší úsilí na dosažení tělesné zdatnosti a bohatství – a ještě se vypořádat s těmi, kdo se na tom podílet odmítli –, co vedle toho znamenala osobní víra krále (*boha-krále*, jak mu stále více Brokenských říkalo, byť Oxmontrot sám titul odmítal)? A tak vyhlásil, ať tedy nová víra zapustí kořeny.

Toto opatření mělo však i svou stinnou stránku. Nejen ti, kdo *nechtěli* pracovat na rozkvětu království, ale i ti, kteří *nemohli* – slabí, mdlí na duchu, zakrslíci, zkrátka všichni, kdo nedosahovali ideálů krásy a tělesné dokonalosti –, se ve jménu Kafry stali vyhnanci vypuzenými do Davonského lesa. Divoká příroda měla jednou provždy vyřešit problém jejich nedokonalé existence, nebo se v to aspoň doufalo, přinejmenším si to mysleli duchovní Kafrova kultu a postupně také rozrůstající se kupecká vrstva, která si stavěla honosné domy na širokých bulvárech vedoucích k Nejvyššímu chrámu usměvavého zlaceného boha. Kněží jej uctívali s tak ukrutnou oddaností a zanícením, že se proslýchalo, že si Oxmontrot dokonce ještě před tím, než padl za oběť úkladné vraždě zosnované manželkou a nejstarším synem Thedrikem,³⁵ uvědomil, že byla chyba kult využít, že jej měl zakázat. Ve skutečnosti mnozí tvrdí, že právě

tyto pochybnosti zpečetily osud Šíleného krále. Veřejnost se ovšem dočkala vysvětlení od Kafrových kněží, podle jejichž slov zapříčinilo královu smrt zatvrzelé a rouhačské uctívání Luny. A třebaš Arnema znepokojuje žádost kafránských kněží dosud k návratu ke staré víře nedohnala, přicházely poslední dobou chvíle, kdy si přál, aby to tak bylo – protože bezvýhradná víra v *cokoli* musí být určitě lepší než tahle tichá nejistota.

Mlčení pro něj začíná být zvlášť obtížné i proto, že syn, jehož chce Arnem stůj co stůj udržet z dosahu kněží Kafrova kultu, nesmírně touží po tom vstoupit do služby boha-krále i tajuplného Vnitřního města. Do toho jeho matka – Arnemova manželka, neobyčejná Izadora,³⁶ vyhlášená v Páté čtvrti jako léčitelka – neústupně trvá na tom, že by Arnem za věrné služby království měl mít možnost zprostit své děti veškerých náboženských povinností a závazků, které rozbíjí jejich rodinu. Arnem sám je rozpolcen: navíc pochybnosti stran víry představují u vojáka na rozdíl od ostatních lidí, kteří neprijdou běžně do styku s násilnou smrtí, velmi bolestnou svízel. Pocit, že člověka opouští víra v téhož boha, k němuž se modlí uprostřed hrůz na bojišti, dávno není jen planou filozofickou úvahou. Avšak tuhle otázku si musí Arnem vyřešit sám, protože ani jeho manželka, ani jeho syn mu to nijak neulehčí. Od chvíle, co k nim přišli Kafrovi kněží a oznámili Sixtovi s Izadorou, že nadešel čas, aby mladý Dalin, teprve dvanáctiletý, vstoupil do jejich řad, panuje u nich doma rozruch; a ten rozruch vyháňá senteka večer co večer na hradby, kde dlouhé hodiny prosí Kafru – či jaký bůh to vlastně určuje osudy jeho lidu? – o sílu potřebnou k tomu učinit rozhodnutí.

Arnem sebere kamínek z hradeb a pohazuje si s ním, zatímco shlíží z mocného brokenského opevnění. Ty hradby, vytesané přímo ze skály tvořící původně vrcholek hory, mají osmihranný půdorys a do každé z osmi stěn je vsazená mohutná dubová brána okovaná železem. Jak si tak Arnem prohlíží bránu pod sebou, spočine pohledem na dvou řadových vojácích brokenské armády. Jsou sice na stráži, přesto se oba snaží trochu si pospat: pracně se ukryvají pod mostkem klenoucím se přes Killenovu strouhu, což je říčka vyvěrající z hory hned za hradbami města, byť pramení pod zemí ve Vnitřním městě, v tamním věčně křišťálovém a nezměrně hlubokém jezeře Zmírající Luny.

Poté, co Killenova strouha vytryskne z jižního úbočí hory, steče dolů a vlíje se do Kočičí packy; svého času, před mnoha léty, by ti dva spáči hledající úkryt na břehu potoka byli Arnemovi druzi. Sentek si živě pamatuje ubíjející jednotvárnost, která vede vojáky k tomu, aby se snažili ukrást si aspoň chvilku spánku. Jenže soucit s údělem řadového vojáka si dnes jako velitel nemůže dovolit, a proto upustí kamínek dolů jednomu z vojáků na nohu.

„Hej!“ zavolá na ně sentek. „Co kdyby vás teď místo kamínku zasáhl otrávený šíp z banského luku – no, nenaštvalo by vás to? Ne – nenaštvalo; necítily

byste totiž vůbec nic, protože jed ze stromové zmije by vás dávno usmrtil. A jižní brána by byla volná. Dávejte pozor!“

Oba vojáci se vrátí na místo, každý z jedné strany dvacet stop vysoké brány, a Arnem je slyší nadávat na to, jak mají „zpropadený taloni“ snadný život! Sentek by klidně mohl nechat oba spráskat bičem za urážku; ale usměje se s vědomím, že navzdory vyčerpání budou nyní jistě svědomitě plnit přidělený úkol, třeba jen jemu navzdory.

Zazní kroky: nadšená, ne však dokonale vojensky rytmizovaná chůze, podle níž Arnem poznává svého pobočníka, hýla Rejna Niksara.³⁷

„Senteku Arneme!“

Arnem se na hýla ohlédne, aniž by vstal. Niksar, zlatovlasé zosobnění brokenského ideálu krásy a potomek bohatého kupeckého rodu, se před pěti léty vzdal velení vlastní hotarty (čili legie, kdy každou takovou hotartu tvoří deset *pěstů*);³⁸ proslýchalo se, že prý pro čest sloužit přímo senteku Arnemovi. Ve skutečnosti místo Niksarovi nabídl sám velelezin, neboť Rejn pocházel z jednoho z nejvýznamnějších rodů z města; privilegovaná brokenská vládnoucí vrstva na rozdíl od ostatních obyvatel totiž sentekovi plně nedůvěřovala, protože pocházel z Páté čtvrti. Arnem sám měl podezření, že Niksar dělá nevědomky špeha; přesto obdivoval obětavou oddanost svého pobočníka a nadto jeho dosazení zatím nepřineslo žádné třenice ani důvod k nedůvěře.

Když se hýl přiblíží, Arnem se usměje. „Dobry večer, Niksare. Viděl jsi také ty pochodně na kraji Planiny?“

„Pochodně?“ odpoví Niksar znepokojenou otázkou. „Ne, senteku. Bylo jich hodně?“

„Pár.“ Arnem se zadívá na hluboké ustarané rýhy nad Niksarovým plavým obočím. „Ale i pár je někdy dost.“ Velitel se odmlčí. „Vidím, že mi neseš nějakou zprávu.“

„Ano, senteku. Od janteka Korzára.“

„Od Korzára? Co že je touhle dobou ještě vzhůru?“ Arnem se láskyplně zasměje. Vždyť právě jantek Korzár jako první rozpoznal Arnemovy výjimečné schopnosti a zasadil se o jeho povýšení.

„Říká, že je to velmi naléhavé. Máte s sebou přivést svého poboč—“

„Tebe.“

„Ano, senteku.“ Niksar má co dělat, aby zachoval kázeň. „Přivést svého pobočníka do jeho hlavního stanu. V Zákristii Nejvyššího chrámu se má sejít sněm. Má se ho účastnit i velelezin a taktéž urozený pán Bustirod.“

Arnem se napřímí a pohlédne na lelka Bančindu, který třebaže upírá oči k obzoru, se při poslechu zprávy nedokáže ubránit úsměvu. Arnem vybidne Niksara, ať poodejde pár kroků stranou.

„Kdo ti to pověděl?“ zeptá se Arnem vážně.

„Jantek Korzár osobně,“ odpoví Niksar, který se už nemusí obávat zvědavých očí a uší strážných. „Choval se nějak divně, senteku, nikdy jsem ho neviděl tak...“ Niksar rozhodí rukama. „Nedokážu to popsat. Vypadal jako člověk, který tuší, že smrt je nablízku, ale nedělá nic, aby jí unikl.“

Arnem se zarazí, pomalu přikývne a podrbe se v krátkém vousisku. Nemyslí si, že svolaný sněm nějak souvisí s ožehavou otázkou odvedení jeho syna do služeb králi a posvátného kultu – a pokud ano, proč do toho zatahovat vysoké hodnostáře z řad církve, kupeckého cechu, armády, o Niksarovi nemluvě? Leč ta možnost ho znepokojí. Nakonec sentek jen pokrčí rameny a projeví pouze mírný úžas. „Nuže – pakliže nás předvolali, musíme jít.“

„Ale, senteku – nikdy jsem nebyl přizván do Zákristie.“

Arnem chápe Niksarovy obavy: vždyť velezezin může přikázat cokoli, počínaje vykááním do Davonského lesa až po povýšení, aniž by musel podávat srozumitelné vysvětlení obyčejným smrtelníkům. Být předvolán do Zákristie, sídla velezezinovy moci, je tudíž důvodem k velkolepým oslavám nebo naopak k hlubokému zármutku; a dokonce ani Niksar – muž, který se honosí všemi atributy přízně velkého Kafry – nemůže takové předvolání přijmout bez záchvěvu nejistoty.

O kolik větší musí být nejistota muže, který je starší, méně pohledný a nemá zdaleka takový majetek a ještě ke všemu pochybuje o víře?

Jenže Arnem už čelil větším hrůzám. „Seber se, Niksare,“ promluví. „Jaký na tobě může mít velezezin zájem?“ a zatímco pohání Niksara k nejbližší strážní věži, s úsměškem prohodí: „Vždyť já vypadám vedle tebe jak vyhoštěný Ban...“

Než začnou sestupovat po točitém schodišti, stiskne Arnem rameno svého dosavadního společníka. „Měj se tu na pozoru, Bančindo – možná právě teď se něco semele!“

Lelek hrdě vzepne hrud' a usměje se. „Rozkaz, senteku!“

Uvnitř strážní věže tančí světlo pochodní po kamenném zdivu a Arnem s Niksarem se chystají sejít dolů po točitém schodišti. Jenže než tak stačí učinit, uslyší spolu se všemi ostatními vojáky strážními jižní baštu zvuk, z něhož je zamrazí...

Rozlehne se nad Bustirodovou planinou, strašlivý výkřik zděšení a bolesti deroucí se neomylně z lidského hrdla.

Arnem s Niksarem vyběhnou zpátky na hradby a vidí Bančinda nejistě kymáčet kopím. „Senteku?“ hlesne. „To bylo směrem od těch pochodní...“

„Ovšem, lelku.“ Arnem se zaposlouchá, zda ještě někdo jiný nevykřikne, ale dál je ticho.

„Já – nikdy jsem takový skřek neslyšel,“ dodá lelek tiše.

„Jako by nějaký Ban padl za oběť vlkům,“ uvažuje nahlas Niksar, ve tváři tázavý výraz. „Jenže jsme neslyšeli vytí...“

„Katani?“ Bančindo téměř šeptá, a tak je znát, že banskými nájezdníky v Brokenu nejen pohrdají, ale také se jich obávají. „Že by přepadli někoho ze stráží urozeného pána Bustiroda? To by ho ale určitě slyšeli křičet i ostatní.“

„Snad,“ hlesne Arnem, načež se trojice vojáků přesune na hradby. „Zvuky můžou člověka pěkně šálit, zvláště ve skalách poblíž Kočičí packy. Jednou jsme tamtudy asi měsíc táhli a přišli jsme o dost mužů; dostali je vlci. To, že útočí, bylo slyšet na míli daleko, ale stejně dokázali zničehonic sejmout kamaráda, co pochodoval zrovinka vedle vás, a ani jste si toho nevšimli. Ale jak říká Niksar, nebylo slyšet vytí...“

„Tak panter?“ nadhodí Niksar. „Ti útočí tiše.“

„Jenže i jejich kořist nevydá ani hlásku,“ namítne Arnem. „Ono se dost těžko křičí, když máte do krku zakousnutý panterčí zuby.“

Zatímco oba velitelé rozebírají, co strašného se mohlo stát, lelek Bančindo je stále vyděšenější, a tím spíš říká, co mu slina na jazyk přinese: „Senteku – vím, že obyvatelé Lesa jsou hanební, ale – toho tvora, co tak strašně zařval, je mi vážně líto. I kdyby to byl Ban. Co ho mohlo přinutit takhle vykřiknout, když ne vlci nebo panter?“

„Ať už si to vysvětlíme jakkoli, Bančindo,“ odvěti Arnem, „pochop, že to, cos právě slyšel, byl nepochybně projev lidskýho utrpení. Vem to na vědomí, smíř se s tím – a zvykni si na to. Protože přesně tak zní sláva, po který tak prahneš.“ Arnem nasadí vlídnější tón. „Buď proto na stráži bdělý. Ne snad, že by ty pochodně a ten výkřik spolu musely nutně souviset – ale jestli se přes Bustirodovy hlídky dostala tlupa banských Katanů, znamená to, že pronikne i do města. A tím pádem je chci zastavit – *tady a ted*. Rozkřikni to po hradbách – a upozorni i ty dva ulejšváky dole.“ Bančindo přikývne, vyprahlá ústa neschopná slova. „Můžu se na tebe spolehnout, lelku?“

Bančindo ze sebe s krajním vypětím vydoluje: „Ano, senteku.“

„Dobře, chlape.“ Arnem se usměje a narovná Bančindův oštěp, takže zase visle ční podél lelkova těla. „Do pozor,³⁹ mladíku. Přijdou horší věci, jestli to mohu posoudit – a všichni musíme být připravení...“

*Banští sběrači konečně narazí na vydatné sousto –
pro sebe i pro vlky z okolí Planiny...*

KDYŽ CÍRA S VELOKEM zaslechnou ten výkřik, byť ne tak zřetelně jako muži na brokenských hradbách, vyskočí okamžitě z úkrytu na severní čili brokenské straně Padlého mostu. Brodí se bujnou jarní travou, jež jim sahá po kolena, a utíkají za Herkudajem, který se vydal na průzkum, pátrat po hlídkách urozeného pána Bustiroda střežících hranice polností nejvyššího kupeckého velmože. Círa pění vzteky, nos nakrčený, větríc po stopách nezvedeného druhu.

„Já to říkala!“ supí. „Přece jsi mě slyšel, Veloku; říkala jsem *žádný zabíjení!*“
„Žádný zabíjení, *pokud* to nebude vysloveně nutné,“ dodá její bratr vyrovnaně, přetáhne si přes hlavu luk, zaloví v toulci na opasku a zapře šíp o tětivu. „To jsi ve skutečnosti říkala, Círo – a holt to asi nutné bylo.“

„Asi to bylo nutné,“ zopakuje Círa posměšně. „Sám víš stejně dobře jako já, že –“

Mezitím však dojdou na místo, kde je tráva polehaná v kruhu, jako by tam došlo k boji. Na kraji toho kruhu najdou ve vysoké trávě schovaného nejen Herkudaje, ale i brokenského vojáka. Druhý zmiňovaný je mladý, svalnatý a může měřit dobře přes šest stop – kdyby ovšem neměl ohnuté nohy, pevně převázané provazem s patami bolestivě zaraženými do hýždí. Herkudaj se tiše pochechtává a cpe mu do pusy mokrou hlínu. Vojákovi teče krev z kolene; jiná bolest se podle všeho v jeho dokonale souměrném obličejí nezračí, spíš zděšení.

„Podle všeho se hlídky právě vystřídaly,“ oznámí Herkudaj Cíře a vstane. „Vzduch by měl bejt čistej, než vyřídíme, co potřebujeme.“

„Myslíš?“ naježí se Círa a praští Herkudaje pěstí do paže. Ten sykne bolestí. „Při tom jeho řevu? Jak jsi mohl dokonce i *ty* udělat takovou hloupost, Herkudaji?“

„Můžu snad za to, že je ten chlap zbabělec?“ ohradí se Herkudaj a dotčeně si mne místo, kam to schytl od Círy. „Ani jsem se ho nedotk, stačilo, že zahlíd můj obličej, a hned ječel jak malá vyplašená holka! Ale ujistil jsem se, že je na hlídce sám.“ Herkudaj pohlédne vojákovi do tváře a jeho obličej se opět potěšeně rozzáří. Úsměv odhalí dvě řady zabroušených zubů a černou díru v jedné z nich, načež Herkudaj dlobune vojáka vrhacím nožem do rudohnědého koženého kyrysu. „Dneska nemáš svůj den, Habáne,“ poznamená

a odepne muži široký mosazný pás obepínající jeho osvalenou pravou paží. Uprostřed pásu je tepaná hlava vousatého usmívajícího se muže s mandlovýma očima, úzkým nosem a širokými rty – Kafrova podobizna. Značí, že její nositel je ten, koho trojice Banů na místě očekávala: člen osobní stráže nejvyššího kupeckého velmože, nejvyššího představeného Kupecké rady.⁴⁰ A tato skutečnost skýtá Herkudajovi ještě větší potěšení než zlatavá mužova ozdoba.

„Bustirod tě za tohle selhání nejspíš nechá nadosmrti zohavit,“ směje se. „Tedy pochopitelně za předpokladu, že tě předtím nezabijeme.“

Voják se při těch slovech začne silně potit a Velok si ho znechuceně prohlíží. „Znameníť ukázka brokenské ušlechtilosti,“ hodnotí to pohledný Ban. „Nech ho žít, Herkudaji – Groba nám utrhne koule, když z něj nic užitečného nevy-máčkne.“

„Netřeba čekat na Grobu,“ vloží se do toho Círa, nespouštějící jako vždy oči z okolní krajiny. „Zabiješ ho, Herkudaji, a vykleštím tě sama. Říkala jsem vám, že nejsme žádný Katani –“ zarazí se a znovu zavětrí. „Dobytek,“ špitne a zamíří neomylně na východ.

Ujde tucet sáhů a vysokou trávu vystřídá spasená louka. Trojice Banů zalehne na okraji pastviny na břicha a chvilku tiše pozoruje siluety dobře krmenných krav na pozadí tmavomodré oblohy. „Luna si našla cestu mezi stromy,“ poznamená Círa s prstem namířeným na půlměsíc zářící na obloze východ od nich.

„Dobré znamení,“ prohlásí Herkudaj. „Vidíš, Círo –“

„Mlč, rouhači!“ přikáže Círa popuzeně. „Dobré znamení pro Bany – když se zrovna neprotiví Grobě nebo *nekradou*. Musíme jednat rychle – to světlo zvyšuje riziko.“ Obrátí se na bratra. „Tak dobře, Veloku, pojďme tomu remcalovi sehnat večeri. A ty zatím, Herkudaji, vyslechni toho vojáka, ale *nijak* mu neubližuj.“

Velok se pozorně zadívá na dobytčata. „Berem toho mladýho volka. Znáám jednu ženskou, co by dala nevímco za zahnutej volskej roh; říká se, že umocňuje rozkoš –“

Círa vlepí bratrovi pohlevek. „Vopovaž se doříct tu větu, prase. Při všem, co je mi svatý, se z vás dvou jednou zblázním... Radši se ujisti, Veloku, aby to byl volek, a ne bejk. Zabít rohatý zvíře za svitu Luny je už tak dost zlý – a ještě k tomu posvátnýho bejka!“⁴¹

„Sestro,“ ohradí se Velok, „já na rozdíl od Herkudaje znám zásady naší víry. A takovou svatokrádež rozhodně nemíním dopustit.“

„Láry fáry, koule nebo rohy, přineste mi hovězí,“ ozve se Herkudaj. „Až budu hotovej tady s naším přítelem, budu potřebovat pořádnou večeri...“

Velok je rázem na nohou a s lukem v ruce obchází pastvinu. On i jeho sestra patří mezi nejlepší lučištníky kmene Banů a Velok vystřelí šíp, jako by snad

ani nemířil. V tu ránu se ve stádu ozve jedno přidušené heknutí a hladový Ban vidí, jak z šíje volka trčí Velokův šíp, zaražený na nejzranitelnějším místě: dokonce i z poloviční vzdálenosti by to byla pozoruhodná trefa.

Herkudaj poplácá Veloka uznale po zádech. „Znameníť trefa, Veloku – to se dneska najíme! A teď honem, vy dva – utíkejte a přineste sem ty kejty a svíčkovou a já si zatím promluví s naším zajatcem!“ Velok s Círou odběhnou, sličný Ban s úsměvem vyvolaným chválou přítele. „Baže baže,“ ucedí Herkudaj mezi zuby. „Hlavně běž a přines mi tu večeri, ty načančaná nádhe–“

S tím se Ban s dírou v zubech otočí a chystá se vykročit směrem ke svázanému vojákovvi, jenže zůstane stát, protože zazní Velokův zděšený výkřik. Ohlédne se na pastvinu za sebou a vidí, že se volek nečekaně zvedl ze země a řítí se nasupeně na svého budoucího kata: šíp nezajel tak hluboko, jak si mysleli. Círa postřehne bratrovu tíseň a už mu spěchá na pomoc; Herkudaj jen s úsměškem zakroučí hlavou. „Než nahánět potmě postřelenýho volka, to radši obcovat s jedním z těch Cířinejch říčních duchů...“

Zajatý voják tiše zaupí; a když se na něj Herkudaj znovu otočí, obličej lesního sběrače získá výraz znepokojivější než cokoli, co mu zatím z očí koukalo. Vztek, poštilost, zoufalství, bujarost: to vše jsme už v Herkudajově tváři spatřili...

Avšak nyní, když zůstane s vojákem o samotě, je náhle zřejmé, že se jeho nenucené poznámky o zabíjení zakládaly na zkušenosti.

Voják to vycítí a úpí o to žalostněji. „Ale no tak, nevyváděj tolik, Habáne,“ ucedí Herkudaj. „Aspoň vidíš, jak chutná život Banům.“ Popadne mladého strážného za límec a bolestivě ho přiškrtní a současně zvedne na kolena. Může mu tak pohodlně hledět do očí. A podívá se mu do nich hodně zblízka, načež obrátí svůj i zajatcův zrak vzhůru k zářící Luně. „Takhle od země vypadá svět jinak, co?“

Mladíkovy vytřeštěné oči jasně říkají, že považuje Herkudaje za šílence, a jak je vyděšený, příliš zhluboka se nadechuje a vinou toho vdechne hlínu, kterou má ucpaná ústa. Začne se hlínou dusit: jestli mu Herkudaj nepomůže, co nevidět zemře a oba to vědí. Přesto ho Ban jen s klidem pozoruje.

„Nepříjemnej pocit, co, když s člověkem zacházej jako s podřadným zvířetem, Habáne? Měl bych jeden nápad. Zachráním ti život a ty se na oplátku nadobro vzdáš tý svý brokenský hrdosti!“ S tím Herkudaj vytáhne hroudu hlíny z mužových úst, načež zajatec začne plivat a dávit žlutý hlen. Popadne dech, hlučně se rozkašle – a než se vzpamatuje, má pod krkem jeden z Herkudajových nožů. „Pomalú, pomalú. Žádněj křik, Habáne! Ani nedutej. Byl bys mrtvej dřív, než by tě někdo zaslechl.“

Voják tiše lapá po dechu. „Zabijete mě?“

„To je... dost pravděpodobná možnost.“ Herkudaj drží dál zajatci na krku nůž. „Jak moc jseš ochotnej mě poučit?“

„Tebe – co?“ vypískne zajatec.

„Poučit mě!“ odpoví Herkudaj suše. „Jsem jen sprostej banskej sběrač, Habáne, vím lautr kulový o vopravdu důležitějch věcech, například o vaší vznešený společnosti a zákonech, co ji držej pohromadě...“ Herkudaj malinko přitlačí na nůž a přejede ostřím po mladíkově krku, takže se objeví kapka krve. Potřísněnou čepel ukáže zajatci, který ve svitu Luny jasně vidí, co je to za vzácnou tekutinu. „Například – proč Kafrovi kněží svévolně zabili tvýho nemocnýho kamaráda a pohodili ho u řeky?“

„O čem to mluvíš?“ běduje zajatec.

Otázka způsobí, že má na krku zase nůž. „Jestli chceš mermomocí dělat hloupýho, Habáne, můžu přitlačit víc. Jsi člen osobní stráže urozenýho pána Bustiroda – víš o všem, co se tady na tý hranici semele.“

„Ale –“ Herkudaj opět přitlačí na nůž, což mladíkovi všene do očí slzy zoufalství. „Ale tohle je moje první hlídka, Bane! Nevím nic o tom, co se tu dnes stalo!“

Herkudaj přestane na chvílku pouštět hrůzu. „Žertuješ?“

„Žertovat? V tuhle chvíli?“

„Pak tedy lžeš. Musíš lhát! Tvoje *první* hlídka? Ani já přece nemůžu mít takovou smůlu!“

Voják kroučí lítostivě hlavou, tedy jak mu dovolí Herkudajův nůž. „Říkám ti, že nic nevím –“ Tu se však zarazí a v očích se mu mihne záblesk poznání. „Počkat.“

Herkudaj se ohlédne na pastvinu. Velok s Círou pořád nahánějí raněného volka, jehož předsmrtný zápas činí jejich úsilí o to nebezpečnějším. „Ale to víš, že jo, Habáne, to víš, že počkám – nebo myslíš, že stojím o to přidat se k těm dvěma...“

„Něco jsem zaslech – v tom zmatku. Prve. Něco o popravě.“

„Dobře! Tím tvoje naděje na přežití výrazně vzrostla. Takže – *koho* to popravili? A proč takovým způsobem?“

„Jakým způsobem?“

„No, způsobem, jakým ho popravili, proklatě! Proč se s ním vláčet přes most, prošpikovat ho obřadními šípy a pak ho nechat jen tak ležet na břehu se šípama trčícíma z hrudníku? To jste jako vy, Habáni, ztratili zbožnou úctu nebo úctu k majetku, nebo jak? Víme, že ty šípy pocházely ze Zákristie vašeho Nejvyššího chrámu a že jejich výroba si vyžádala hodně zlata a stříbra. Takže, co to všechno znamená?“

„Já – já – nevím o nic víc než ty, přísahám! Slyšel jsem dva vojáky mluvit o popravě, co se konala před páry dny – jeden se druhého ptal, jestli si myslí, že se to podařilo.“

„Podařilo?“ zopakuje Herkudaj s neskrývanou nedůvěrou. „Když do něj nastříleli skoro tucet šípů? Samozřejmě, že se to podařilo! Co to tady na mě zkoušíš, Habáne?“

Na krku zajatce se znovu ocitne nůž a mladý strážný sotva potlačí výkřik. „Myslím – připadalo mi, že mluví o něčem jiném! Jako by nešlo o to, jestli se ho podařilo zabít, ale – jestli se podařilo něco jiného.“

„Co jako?“ Herkudaj vymáčkne další kapku krve z mladíkovy mohutné šíše, kousek od místa, kde se pod kůží chvěje krční tepna.

„To nevím!“ vzlyká zajatec. „Ve jménu Kafry, Bane, kdybych to věděl, pověděl bych ti to – proč ne?“

Herkudaj se přizvedne, jako by chtěl mladíka podržnout, leč pohled na slzy stékající mu po tvářích jej trochu obměkčí, takže nůž zastrčí zpátky do pochvy ke třem dalším. „Dobře, myslím, že mluvíš pravdu, Habáne – a já mám holt opravdu *takovou* smůlu. Dneska jako vždycky...“ Ohlédne se zase na pastvinu a otráveně si odfrkne. „Do fagule!⁴² A ti dva mi ještě ani nechytli večeri!“

Uprostřed dobytčího stáda utíká Velok dokolečka před postřeleným volkem, kterého se jeho sestra snaží chytit za dlouhé zkrvavené chlupy na šiji. Má úspěch věru na dosah ruky – dokud volek neškube hlavou a neodhodí Círu tucet sáhů dozadu. Dopadne na zadek celá tumpachová, ale nezraněná. „Dnešek vypadá na jedno velký zklamání,“ posteskně si Herkudaj.

„Nezabijete mě?“ osmělí se zajatec, kterému se pomalu vrací odvaha.

„Ale kdež, já bych rád, to se neboj. Nebejt ovšem támhletý ženský, která by mi přivodila horší věci než jen smrt, kdybych tě zabil...“

„Opravdu? To jsem – nevěděl jsem, že vy Banové znáte taky slitování.“

Herkudaj se zlostně uchechtne. „*My?* To snad vy, vznešený ničemové, roz-séváte kolem sebe bez výčitek utrpení! A co vůbec ten tvůj Kafra a jeho mladší brácha bůh-král? Ty tě před naším strašlivým hněvem neuchráníš?“

Hlas mladého strážného náhle vzkypí vášnivým rozhořčením: „Nepošpiňuj jejich jména tím, že je bereš do úst, ty bezbožný skrčku –“

Teď se Herkudaj zasměje spíš srdečně. „Tak jo, Habáne, dobrý, no! Je to prostý. Ty nenávidíš mě, já tebe. Čistě ze zásady. Nerad dělám ve věcech zmatek.“ Vytáhne zpoza opasku kuchací nůž a ukáže s ním na pastvinu. „Vidíš tamhle mého přítele – tak ten mi celej den hučel do hlavy všechny ty starý báchorky o tom, jak kdysi lidi bejvali zhruba stejně vysoký, rozumíš tomu? Ptám se tě, jaká dutá hlava by mohla –“

Ozve se přidušený výkřik deroucí se z hrdla Veloka, který zoufale mává na Herkudaje; ale Herkudaj se jen usměje a také mu zamává.

„Poslyš, Bane,“ promluví zajatec, zase o něco smělejší díky vědomí, že ho trojice nezamýšlí zavraždit. „Dobře víš, že tu co nevidět budou moji druzi. Měl bys mě pustit, dokud je čas –“

Herkudaj se nad tím zamyslí a dál sleduje dění na Planině. „A *ty* bys měl zas doufat, že *moji* druzi neskončej nabodnutý na rohy toho volka,“ opáčí Herkudaj s takovým klidem, že se mladíka opět zmocní obavy. „Protože když bude

záležit jenom na mně, chlapečku, tak tě zabiju. Ale teď zas zpátky k mojí otázce ohledně velikosti lidí. Mám pro tebe návrh – pomoz mi ji vyřešit. A já tě pak možná pustím.“

„A co tedy chceš vědět?“

„To je těžký,“ odpoví Herkudaj a loupne po vojákovi pohledem, v němž se snoubí hrozivost s náklonností. „Jestli je to pravda, teď myslím ta povídačka o tom, že všichni lidi byli stejně vysoký kdysi, než bylo postavený to vaše proklatý město,⁴³ tak by to znamenalo, že Bany nestvořil žádnéj bůh, váš nebo náš – že ano? Znamenalo by to, že to nejspíš všechno spískali Habáni – že ano?“ Herkudaj se znovu zadívá mladíkovi zblízka do obličeje. „Znamenalo by to, že toho máte věru hodně na svědomí – že ano?“

V tu chvíli sběrače přeruší o něco hlasitější heknutí volka, následované velmi znepokojivým zvukem, jež vydá Velok, který utíká a pár coulů za zadkem má špičaté rohy umírajícího dobytčete; Círa mezitím zvířeti opět dýchá na záda.

Herkudaj se zamračí. „No jo... těžko jsem moh čekat něco jinýho. To je cena, kterou zaplatíš, když se staneš otrokem vlastního žaludku...“ Sevře kuchací nůž (s čepelí dlouhou téměř jako jeho vlastní předloktí) tak pevně, až mu zbělají klouby. „Zůstaň na místě,“ přikáže posměšně, načež se skloní a usekne trs trávy, kterou strážnému zacpe ústa. „Jen dojdu dorazit toho vola.“ Pak Herkudaj hodí na zem zajatcův mosazný náramek. „Tumáš,“ ucedí. „At ti tvůj bůh dělá společnost. A modli se, chlapečku...“

Teprve až když se Herkudaj ocitne uprostřed širé pláně, uvědomí si, že s přáteli promarnili příliš mnoho času na zábavu: co nevidět přijdou ostatní členové stráže velmože Bustiroda, podívat se, co tak znepokojilo pasoucí se stádo. Herkudaj sesbírá všechnu nenávist, kterou celý život choval k Brokenu, a namíří ji dočasně na postřelené zvíře. Upřeně se mu zadívá do očí, což volka nakrátko vyvede z míry, načež mu Herkudaj skočí za krk a pevně ho obemkne silnýma nohama. Pak jediným zkušeným pohybem podřízne zvířeti krk, z něhož vystříkne krev a pocáká nohy Velokovi. Zvíře v mžiku padne na zem. Herkudaj seskočí do trávy a už si krví potřísněnou kazajku potírá hlinou.

„Já věděl, že to zvoráš, Veloku,“ utrousí, než se zpoza povaleného vola vyhrabe Círa.

„Výbornej chvat, Herkudaji,“ ucedí Velok našťvaně. „Jenom škoda, že ses na něj nezmohl dřív!“

„Buďte zticha!“ přikáže Círa; otočí se čelem ke zvířeti a u toho tiše cosi drmolí, nezřetelně, ale o to zaníceněji.

„Bojí se hněvu mrtvého,“ špitne Velok. „Nezemřel dost rychle.“

„Ne – a my se tady kvůli tomu dost zdrželi,“ podotkne Herkudaj polohlasem, aby to Círa neslyšela.

Ta je za chvíli zase na nohou, jen co poprosí volka o odpuštění, jak se

vyjádřil Velok. „Pospěšte si, vy dva,“ vybědne své společníky a odsekne zvířeti kýtu. „A ty, Herkudaji, jestli máš pořád chuť na tu svičkovou, budeš si ji muset uříznout sám.“

Herkudaj přiskočí k dobytčeti, rozpáře mu tělo kuchacím nožem a vyvrhne na zem vnitřnosti, ze kterých se kouří. Zajede hlouběji do útrob a vyřízne dva podlouhlé svaly táhnoucí se podél páteře – lahůdku, o které sní už mnoho dní. Trvá mu to kratší dobu než oběma sourozencům odříznout druhou kýtu. Vzápětí už je trojice připravená vyrazit zpátky k řece, kde na ně čekají tlumoky – jenže ujdou sotva pár kroků, když Círa vyplašeně znehybní a přikáže svým dvěma druhům, ať počkají. Herkudaj s Velokem vidí, že má hrůzou rozšířené zorničky.

„Panter?“ zašeptá Herkudaj.

Círa jednou rychle pootočí hlavou. „Ne. Vlci. *Spousta...*“

Velok se ohlédne na poraženého volka. „Přišli si pro maso?“

Círa zavrtí znepokojeně hlavou. „Možná je přilákal pach krve, jenže pak – pak se vydali jiným směrem. K místu, kde jsme nechali –“

Zvuky, které se ozvou z místa, kde trojice Banů nechala brokenského strážného, není nutné nijak blíže popisovat: ani jeden z lesních sběračů se tam nepotřebuje dívat, aby věděl, že se vlčí smečka pustila do jídla. Výkřiky bolesti zmítaného vojáka svědčí o tom, že ho vlci porcují rychle: do půl minuty řev utichne a kvílení vystřídá chrčivé mlaskání vlčí hostiny.

Círa ví, že vlci, co se neprotlačili k tělu strážného, půjdou a začnou se rychle poohlížet po jiném soustu a pach hovězí krve je tak vydráždí, že se odváží i proti lidem. „Musíme to rychle obejít a vrátit se zas za řeku,“ řekne. „Rychle – ostatní vojáci to jistě slyšeli.“ Dá se do pohybu a Velok vykročí hned za ní; Herkudaj však váhá.

„Běžte napřed,“ utrousí. „Já chci ten náramek.“

„Nebud' blázen,“ odsekne Velok. „Slyšels, co řekla Círa.“

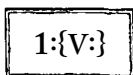
„Vemte kejty,“ odvěti Herkudaj a hodí Velokovi zkrvavené kusy hovězího. „Sejdeme se u mostu!“ Nečeká na další námitku a rychle mizí.

S úmyslem odlákat vlky k tělu zabitého volka se Herkudaj vrací obloukem k místu na louce, kde nechal strážného. Zatímco běží, zatoulá se v myšlenkách k mladému muži, avšak s mizivou lítostí. To je daleko spíš zvědavý, kolik toho z něj asi vlci sežerou, než se rozhodnou jít na volka, a jaký to musel být pocit pro mladíka, který v životě poznal jen pohodlí, čelit hned na první hlídce všem nebezpečím divočiny, navíc beze zbraně, bez kamarádů a svázaný. Poslední myšlenka vykouzlí na Herkudajově tváři úsměv, a pak už Ban přijde na místo, odkud slyší pár posledních vlků, co se ještě nepřesunuli za vydatnější kořisti, jak trhají zbytky vojákovy masa. Jakmile zvuky utichnou, připlíží se Herkudaj ještě blíž. Dokonce i on se však přestane usmívat při pohledu na ostatky mladíka.

Vlci mu urvali nohy a ruce i se šlachovými úpony, takže do tmy noci září jasně bílé klouby třísel a ramen. Zbroj vojáka sice vlkům nedovolila dostat se do břišní dutiny, zato hlava leží v nezvyklém úhlu téměř zcela oddělená od těla, a v jejích zděšeně vytřeštěných očích se odráží svit Luny. Herkudaj se zadívá na torzo těla, zvedne ze země blyštivý náramek a zamíří k řece. Na odchodu se přece jen ještě jednou zastaví, ohlédne a zadívá do mrtvých vyděšených očí svého mladého zajatce.

„Tak to vidíš, chlapče,“ zašeptá. „Dneska jsi dostal banskou lekci.“ Naposledy sešpulí rty do výrazu, pod nímž se ukrývá víc než jen krutost. „Škoda, že už se z ní nepoučíš...“

Znovu se vrátí a vytáhne mu krátký meč odkudsi, kde míval pravé rameno, a pak už Herkudaj upaluje za svými druhy k Padlému mostu.

*Arnemova dlouhá výprava do samého srdce Brokenu
a záhada, na niž cestou narazí...*

TAK TO BYLI VLCI,“ prohlásí hýl Niksar, když k němu dolehne ozvěna „strašlivých zvuků nesoucí se nad Planinou pod Brokenem. A byť svá slova pronese rozhodně, v hlase stejnou jistotu nemá.

„Ano, hýle,“ přitaká mladý lelek Bančindo a snaží se, aby nebylo poznat, jak nesmírně se mu ulevilo, že šílený řev má i nějaké věcné a přirozené vysvětlení. „Mám opustit hlídku, senteku?“

Sixtus Arnem však s mladým lelkem jistotu nesdílí. „To bych nedělal, Bančindo,“ oduší a přimhouří oči, takže se mu prohloubí vějířky vrásek v jejich koutcích – výsledek celoživotního upírání zraku na to, čeho si běžné oko všimne jen s obtížemi. „Ne, to bych věru nedělal...“

„Senteku?“ zeptá se udiveně Bančindo.

Arnem pomalu zvedne prst a ukáže jím na černý zalesněný obzor. „Proč ta dlouhá odmlka? Mezi prvním výkřikem a útokem nakonec?“

„To není těžké vysvětlit,“ odpoví Bančindo, jehož pusa je opět rychlejší, než by mu uctivost měla dovolit. „Pane!“ dodá chvatně.

„To mě těší, že si to myslíš,“ uchechtne se Arnem, opět opřený lokty o hradby. „Tak se s námi, prosím, poděl o to vysvětlení, když mně a tady hýlovi Niksarovi to pořád nedochází.“

Bančindo se zatváří rozpačitě, protože si uvědomí, že jeho další slova musí

být uvážena, uctívá – a hlavně přesná. „Ehm, senteku – ten první výkřik byl varování. Někdo viděl smečku vlků a chtěl na ni upozornit ostatní strážce.“

Arnem pomalu přikývne, čímž lelka výrazně uklidní. „To by mohl být počáteční záměr... jenže, co nám to říká o muži, který ten výkřik vydal?“

Bančindovi spadne brada. „Senteku?“

„Ale no tak, Bančindo, myslí,“ opáčí Arnem rozhodně, leč nijak zlostně. „I ty, Niksare. Co jsme si říkali prve o sluchových klamech, co vznikají ve skalách u Kočičí packy?“

Obličej hýla Niksara se náhle rozjasní. „Jestli patřil ke strážím urozeného pána Bustiroda, věděl by, že ho ostatní pravděpodobně neuslyší.“

„Přesně tak. Ledaže...“ To bylo pro Arnema příznačné. Vždycky své muže raději přivedl k tomu, aby na věc přišli sami, než by jim podsouval hotová řešení a dělal z nich hlupáky.

Bančindo se pohotově chytí narážky. „Ledaže – to byl čerstvý branec. Možná neznal místní poměry a došel na hlídce moc daleko od ostatních.“

Arnem se usměje a přikývne. „Ano, Bančindo,“ řekne a oblaží mladíka pohledem, který by si každý jiný voják v Brokenu vysloužil jen s vypětím krajního úsilí. „Tvé vysvětlení je nejlepší.“ Avšak stejně rychle jako se rozzářil, Arnemův obličej se zase zachmuří. „Jenže to nám na klidu moc nepřidává...“

Bančindo je příliš zmatený, aby něco řekl, a tak se musí zeptat Niksara: „A proč ne, senteku? Přijít o muže je vždycky smůla, ale lepší když padne za oběť vlkům než –“

„Můj milý Niksare,“ přeruší ho Arnem rozladěně. „Tobě nepřipadá zvláštní, že si ti vlci vybrali za kořist mladého nezkušeného brance, který byl kousek od řeky a všude kolem byla spousta snazších terčů? Například dobytek – bude snad smečka vlků riskovat boj s člověkem, když se může nažrat hovězího? Ne...“ Arnem se zadívá do dálky, na rozlehlou Bustirodovu planinu, jako by pouze jeho oko dokázalo zachytit další stopu. „Je za tím víc, než dosud tušíme. Něco, nebo dokonce někdo, kdo si tam na našeho nebohého mladého brance počíhal...“⁴⁴

Uplyne chvíle, během které Niksar s lelkem Bančindem tázavě hledí na velitele, ještě více zmateni vyslovenou úvahou. Nakonec musí Niksar učinit další krok. „Senteku? Ten sněm v Zákristii Nejvyššího chrámu –“

„*Heršvec!*“⁴⁵ uleví si Arnem a zarazí se. „Kleju jak špinavej Ban...“ To je další oblíbená nadávka, jejíž používání sice senteka vzdaluje brokenské vládnoucí vrstvě, ale významně jej sblížuje s jeho muži. „Ano, Niksare, musíme jít. Bančindo – oči a uši dokořán, ano? Kdyby se stalo cokoli zvláštního, osobně mi to přijdeš nahlásit – rozumíme si?“

„Mám – mám vám to přijít nahlásit do Nejvyššího chrámu?“ odvěti mladý muž, opět učiněné zosobnění brokenské hrdosti. „Rozkaz, senteku!“

„Dobře. A my pojďme, Niksare, než se Korzár zblázní nedočkavostí.“

Oba talonští důstojníci konečně zmizí v útrobách hladce otesané strážní věže a scházejí dolů po ošlapaném kamenném schodišti.

Opracovat vnější kamenné hradby města Brokenu trvalo i pod přísným Oxmontrotovým dohledem více než dvacet let. Vyžádalo si to životy tisíců dělníků a utrpení a zmrzačení bezpočtu dalších. Avšak hotový neprostupný val, který nakonec obklopil opevněné město Šíleného krále, byl i v očích těch, kteří krutě trpěli při jeho stavbě, zcela úchvatný. A že těch, kteří trpěli, nebylo málo! V počátečních letech Oxmontrotovy vlády totiž začalo vyhošťování těch, kteří byli příliš slabí na těle *či* na duchu, než aby něčím sami přispěli. Tudíž by se o ně ostatní museli starat, věnovat jim péči a také přiděly zprvu tenkých zásob jídla, které dopravit na horu bylo velmi obtížné. Nadto by zbytečně zabírali místo v nutných příbytcích postavených hlavně pro ty zdravé.⁴⁶ Kruté důvody; přesto se neminou účinkem.

Arnem s Niksarem rychle seběhnou do přízemí strážní věže a dají se uličkou táhnoucí se podél vnějšího opevnění, která zůstává vždy prázdná, průchozí pro vojáky. Arnem se rozhodne, že si cestu do Korzárova příbytku zkrátí, a tak odbočí vlevo na brokenskou hlavní třídu, na Nebeskou cestu,⁴⁷ která od prvo-počátku rozděluje město na dvě poloviny. Začíná poblíž jižní zdi a vede na sever přes Čtvrtou a Pátou čtvrť a dál mezi stánky trhovců Třetí čtvrti, odkud pokračuje k honosnějším obchodům a domům Druhé čtvrti, aby skončila na veřejném prostranství před schody do Nejvyššího chrámu. Sentek, ztrápený starostmi o rodinu, se raději zaměří na pracovní povinnosti a hledá možné vysvětlení nedávných událostí: *Že by to byli Banové?* pomyslí si rozladěně. *Že bychom se nezmožili na lepšího nepřítele?* Vzpomene na měsíce bojů s duriánskými nájezdníky v zajetí ledových průsmyků Náhrobků a na zuřivost kmenů z jihu. Přece nepřežil všechny ty bitvy a léta věrné služby, aby nakonec zjistil, že na vojáky Brokenu čeká ponižující úkol nahánět po lese pronárod zakrslých vydědenců. A proč je vlastně pronásledovat? Pro občasné zločiny těch jejich Katanů? Ať už je to v rukou jakéhokoli boha, pomyslí si nakonec Arnem, pak ten bůh – či bohyně – jistě nedovolí, aby se tak skvělí vojáci jako taloni museli snížit k úkolu tak podřadnému. Možná je čeká tažení na východ, aby jednou provždy skoncovali s těmi pleniči na koních, co překračují hranice broken-ského království s pravidelností, s jakou vychází snad jedině slunce, s jehož oslepující září za zády nejraději útočí. Nebo možná vytáhnou proti těm děsivě uspořádaným šikům Lumunjanů, pokud se tedy zase vrátí...

Ani jedna z těchto smělých představ ani úzkost pramenící z možné spojitosti mezi sněmem nečekaně svolaným do Zákristie a tíživou povinností jeho rodiny nedokáže otupit Arnemovy smysly a připravit jej o postřeh vypěstovaný již v útlém dětství. Když s Niksarem minou postranní uličku napojující se od

západu na Nebeskou cestu, skloní sentek rychle hlavu, neboť odkudsi přiletí těžký předmět a div že ho do ní nestrefí. O kamennou podezdívku sotva pár stop od nich se roztrhne hliněný džbánec na víno, hozený tak prudce, že Arnema mohl zabít. Když sentek zvedne hlavu, vidí, jak se Niksar rozhlíží a v ruce třímá jednoruční meč. Pak zpozorují postavu obtloustlého zanedbaného muže stojícího v uličce. Muž se zazubí a tupě zachechtá.

„Spěcháte lízt do něčí urozený prdele, Habáni?!“ haleká opilec. „Se v ní třeba uduste!“ S tím muž odběhne uličkou mizející v Páté čtvrti. Niksar se chystá vyrazit za ním, Arnem ho však chytí za paži.

„Máme důležitější věci na práci, Rejne,“ připomene sentek. Přesto se nakrátko zarazí a v duchu si přehraje opilcova slova. „Habáne?“ zopakuje udiveně, zatímco Niksar zasouvá meč zpátky do pochvy. „Ten chlap trochu moc vyrost na to, aby byl Ban – a já přitom myslel, že nám tak říkají jen oni.“

Arnemovi odpoví další hlas. Nemá tělo, je nezvykle pokojný a vychází ze tmy výklenku zadních dveří nedalekého domu.

„Banové nejsou jediní, kdo nenávidí lidi, jako jste vy, senteku...“

Arnem s Niksarem udiveně sledují, jak se ze tmy noří vousatý stařec. Jeho vlasy připomínají cáry mlhy a kdysi vznešené a zdobné roucho z černé látky lemované stříbrem se stalo němým svědkem mnohaleté bídy. Muž se opírá o hůl a útrpně se belhá kupředu. „Navštívili jste někdy Pátou čtvrt?“ zeptá se stařec.

Arnem musí již podruhé ten večer skrývat obavy. „Pravda je taková,“ obrátí se na starce, „že jsem se tam narodil, já i celá má rodina. A stále tam žijeme.“

„Ty? Pak ale jsi...?“ Stařec se na Arnema zadívá a v očích se mu mihne záblesk poznání, což senteka ještě více znepokojí. „Jsi Sixtus Arnem...“ Mléčně zakalené oči starce se zvednou nejprve ke hvězdám a ubývající Luně a pak zamžourají na věčné ohně před Nejvyšším chrámem v dálce na severu. Poté stařec zamumlá: „Jsem však připravený...?“

„Připravený?“ zopakuje Arnem. „Připravený na co?“

„Na to, k čemu se pravděpodobně schyluje,“ odpoví muž s klidem. „Směřuješ právě do Zákristie, senteku – nemýlím-li se...“

Niksar na rozdíl od Arnema nedokáže skrýt nedůvěru pocíťovanou vůči starému muži, a tak přistoupí ke svému veliteli: „Pojďte, senteku. Je to blázen –“

Arnem zvedne ruku, umlčí pobočníka a řekne: „Nu dobrá, směřujeme do Zákristie, a?“

Stařec se usměje. „Uslyšíš tam samé lži, senteku – i když ne všichni, kdo je vysloví, budou lháři.“

Arnem se zamračí. Zvolna ztrácí trpělivost i zábrany. „Aha. Takže, hádanky. A to už jsem si myslel, že se jim dnes vyhnu.“

„Blázen nebo šprýmař, jeho slova jsou zrádná,“ prohlásí Niksar a obratem ucedí: „Dávej si pozor na jazyk, starý blázne, jinak tě budeme muset zajmout.“

„Důvodem vašeho předvolání jsou Banové.“ Stařec pozvedne berlu. „To je jisté, o tom jsem přesvědčen.“

„Ovšem, na tom není nic jasnozřivého,“ poznamená Arnem se strojeně bezstarostným pousmáním. „Nejspíš jsi slyšel výkřiky z Planiny.“ Sentek opět vykročí kupředu. „Proč Kafra zahrnul mezi své výtvary i ty bídný zakrslíky, to nikdy ne–“

Arnem s Niksarem neujdou ani deset kroků, když za nimi stařec zvolá: „To nebyl bůh, kdo stvořil Bany, Sixte Arneme – my Brokenští jsme se o to přičinili!“

Oba důstojníci zůstanou rázem stát. „Přestaň,“ okřikne Arnem starce. „*Hned*. Ať jsi třeba blázen, my jsme vojáci, navíc talonové, a jsou věci, které zkrátka nemůžeme jen tak přejít –“

Tu se Arnem zničehonic odmlčí, oči doširoka otevřené. Obličej starce dál připomíná masku bídy a utrpení, avšak to jeho roucho... Něco na tom zašlém černém kaftanu a stříbře, na dokonale padnoucím střihu, něco na tom rouchu je znepokojivé, a přesto tak důvěrně známé.

„Ty si na mě nevzpomínáš – vid', senteku?“ prohodí stařec.

„Měl bych?“ zeptá se Arnem.

Starcova scvrklá ústa odpoví: „Už ne. A ještě ne...“

Arnem se pokusí o úsměv. „Další hádanky? Nu dobrá, nemůžeš-li mi nabídnout nic lepšího –“

„Co mohu nabídnout, to dávám, senteku,“ opáčí stařec a pozvedne berlu ještě o kousek výš. „Až přijdeš dnes do Zákristie, uslyšíš tam samé lži; ovšem ne všichni, kdo je vysloví, budou lháři. A na tobě bude, abys poznal, kdo zneštěvuje domněle posvátnou půdu špínou klamu!“

Niksar, celý brunátný ve tváři, se už vzteky neudrží: „Měli bychom tě na místě zabít,“ vyštěkne, ruku na jílci meče. „To, co vykládáš, je jen samé rouhání!“

Stařec se opět usměje, oči upřené na Niksara. „To jsem již slyšel,“ odvětlí a volnou rukou nadzdvihne lem svého roucha. „*Kdysi dřív*...“

Ve stínu uličky ozářené než svitem Luny zrcadlíci se tiše na hladině městské stoky Arnem s Niksarem náhle vidí, že starcova levá noha je tmavší než pravá. Teprve až když na ni starý muž poklepe berlou sevřenou ve vetché ruce, si oba muži uvědomí, jak se to má doopravdy. Starce jejich zděšení přiměje k úsměvu a dál klepe berlou na dřevěnou nohu, připevněnou řemeny k pahýlu.

„*Denep-stabla!*“⁴⁸ špitne Niksar.

„Á, mladý hýl zná své obřady,“ odvětlí stařec a opět spustí lem roucha. Dál ťuká berlou na protězu, což provází zvuk sice tlumený, ale o nic děsivější než to, co mu kdysi předcházelo.

Arnem nespouští z dřevěné nohy oči, neboť při pohledu na ni pochopí, co

ho prve tak znepokojilo. Současně si vybaví léta, kdy jako hýl provázal nejedno procesí brokenských kněží ke břehům Kočičí packy, kde vykonávali – a dosud vykonávají – své krvavé obřady a tresty na vyděděncích. Dělat doprovod kněžím byl sice čestný úkol, ale Arnem se pro něj nehodil a nedělal ho dlouho – přesto dost dlouho na to, aby to do něj zasel semínka pochybností týkajících se víry v Kafru.

Opět se starému muži zahledí upřeně do očí. „Už jsme se někdy setkali?“

„Na mé jméno si vzpomeneš, až přijde pravý čas, senteku,“ odpoví mrzák.

„Ale jak ses dokázal dostat z Lesa?“

Svraskalé rty starce se opět zahořkle sešpulí. „Oškliví bývají zpravidla chytří. Neměl bys však nyní myslet na něco jiného?“ Stařec se odmlčí, ale Arnem nic neřekne. „Jsem tady, senteku – a není snad proti zákonům Brokenu, aby se vyděděnci vrátil bez svolení do města? Získal jsem snad toto svolení?“

Starcova slova dávají stále menší smysl a příšerné klepání na dřevěnou nohu je stále děsivější. Arnem k muži naposledy přistoupí. „Jestli jsi přežil *Denep-stabla*, příteli, bylo to dost utrpení na celý život – a jistě i důvod k tomu, abys přišel o rozum. Odejdi z města – a my zapomeneme na toto setkání.“

Avšak stařec jen zakroučí hlavou. „Můžeš to zkusit, senteku. Nevěř však toliko mým slovům. Počkej, až dnes v noci zazní další hlas – a zazní silněji než kdy dřív...“

Arnem se pokusí přejít poslední hádanku důrazným zdvižením prstu; provede to však neohrabaně a neúčinně, a je z toho nakonec jen pokyn pro Niksara. Oba muži tedy opět vykročí po Nebeské cestě. V dálce za sebou ovšem stále slyší neodbytné klepání starcovy berly o dřevěnou nohu, až nakonec Niksar popuzeně podotkne: „Nu – pokus o vraždu šíleného bezvěrce. To není dobrá předzvěst nadcházejícího sněmu, senteku.“

„Došlo v téhle čtvrti k přepadení jiných důstojníků?“ zeptá se Arnem, aby zapomněl na starého muže a hlavně aby se Niksar zbytečně nezačal pít po tom, proč si ten podivín myslel, že by si ho Arnem měl pamatovat.

„Bylo tu pár nepřijemností, ale ke většině došlo v Páté čtvrti. Potíže dělají spíš nově příchozí – nejčastěji mladí lidé z vesnic na březích Meloderny. Proudí jich sem čím dál víc, a když přijdou do města...“

„A když přijdou do města, tak zjistí, že na ulicích nepostávají Kafrovi kněží a nerozdávají zlato. Zjistí, že musí pracovat, stejně jako museli pracovat doma.“

„A většina z nich vůbec nerozumí práci, která tady ve městě skýtá obživu,“ naváže Niksar s příkývnutím. „A tak jdou za dne po žebrotě a za nocí vyesdávají v krčmách. Nebo na stadionu.“

„Měli by je zavřít do kasáren,“ ucedí Arnem. „Pár let vojny by jim tu počestilost vyhnalo z hlavy...“

Z Nebeské cesty odbočí ti dva do ulice, která vede přímo k hlavní vstupní bráně do Čtvrté čtvrti, kde sídlí brokenská armáda – a kde Arnem nachází poslední dobou jediné útočiště, neboť v jeho vlastním domě panuje bláznec, jaký dovede ztropit jen vzdorovitý mladík hádající se co hodinu se svou matkou. Sotva před sebou důstojníci uvidí mohutnou palisádu z borových kůlů ohraničující čtvrt, přidají do kroku; a když se přiblíží k velké bráně vsazené mezi dvě hranolové strážní věže, viditelně se uklidní. Věže jsou stejně jako palisáda postavené ze silných borových kůlů, dohledka otesaných, opatřených záseky a pevně spojených, přičemž ty svislé mají nahoře špičaté hroty.⁴⁹ Společně tvoří tyto prvky působivý hlavní vstup do světa, který se nepodobá žádné části Brokenu – bránu, kterou projít Arnemovi vždy zvedne náladu, i kdyby jí procházel sebečastěji. Hlučné vrznutí železem pobitých vrat, když se otevrou, rytmické dupání těžkých bot na ochozu, vůně sena a koňského hnoje ze stájí a věčně rozvířený prach, zvedající se od nohou neúnavně pochodujících vojáků: to vše konečně odpoutá Arnemovy myšlenky od starostí o rodinu a od úvah o víře a zaměří ji na povinnosti, kterým je vášnivě oddaný.

„Do Kafrových koulí, Niksare,“ ucedí Arnem, když pozvednutím ruky k srdci pozdraví strážného. „Válka by tomuhle království věru prospěla!“

Čtvrtá čtvrt, to je několik rozlehlých nádvoří a cvičiště, ohraničených ze všech stran nízkými dřevěnými kasárnami. Posádky talonů sídlí těsně u východní brány města, kam již tradičně směřuje první útok nepřátel, neboť východní úbočí hory se nejsnáz zdolává (byť i přístup z této strany je pln zákeřných nástrah). Poblíž téže brány bydlí i úřaduje jantek Korzár, velící nejen talonům, ale celému vojsku, takže každý voják do posledního lelka může pocítit jeho rozmrzelost i nepolevující bdělost z první ruky. Když Arnem s Niksarem přejdou přes cvičiště, kde hýlové štekají rozkazy na noční hlídky, aby je udrželi bdělé a připravené zasáhnout proti nečekanému nebezpečí, ocitnou se na rozlehlém prázdném nádvoří, kde se konají přehlídky a za nímž se tyčí další stavba z kůlů, vyšší než okolní kasárna. Oba důstojníci spěchají k budově a záhy již stoupají po dřevěném schodišti. Arnemovy obavy vystřídá očekávání, obvyklá předzvěst nového úkolu. Město musí být opravdu v nebezpečí, troufá si hádat. To jediné by vysvětlovalo, proč do Zákristie svolali k nočnímu sněmu samé význačné hodnostáře. Dočká se „opravdové“ války, po níž tak baží, války, na niž může být voják z povolání patričně hrdý a která konečně očistí tohle město, zbaví ho zhoubné zahálky, jejíž plody před pár okamžiky na ulici ochutnal?

Strážný na vrcholu schodiště se má co ohánět, aby ty dva pozdravil pozvednutím pravé ruky zaťaté v pěst k srdci a současně levačkou otevřel nejbližší dveře a umožnil spěchajícímu Arnemovi s Niksarem vstoupit bez prodlení dovnitř. Důstojníci strážnému odpoví na pozdrav, aniž by zvolnili krok.

Uvnitř najdou rozložitého Korzára, jak sedí za širokým stolem, ošlehaný obličej s bílým plnovousem skloněný nad pergamenovou mapou království. Slibné znamení, pomyslí si Arnem. Sotva však Korzár vzhledne, stačí sentekovi jediný pohled a hned ví, že se Niksar ve svém odhadu prve nemýlil. Korzár je sice nejstarší a nejzkušenější velitel v celém Brokenu, jenže jeho hluboké modré oči – z nichž právě je neustále přimhouřené vinou staré jizvy protínající obočí – prozrazují zlověstnou odevzdanost osudu.

„Máš pramalý důvod k radosti, Arneme,“ prohlásí jantek, vstane a svine mapu. „Vypadá to, jako by to nakonec přece jen byli Banové.“

Když jantek Korzár zatne ruku v pěst a pozvedne ji na pozdrav k srdci, všimne si Arnem, že má na sobě svou nejlepší zbroj, tu z důkladně vydělané kůže, zdobenou stříbrnými výšivkami. „Ale k čemu ty tajnosti, janteku?“ zeptá se Arnem. „A proč v tuto hodinu? Před chvílkou jsme v Lese viděli pochodně a slyšeli křik – pronikli snad do města Katani?“

„Vypadá to tak,“ odpoví Korzár a dva pobočníci mu přehodí přes ramena tmavomodrý plášť lemovaný kožešinou davonského vlka, kterého jantek sám skolil před léty při výpravě do Lesa. „A jsou stále drzejší – nemluvě o tom, že i silnější!“

„Janteku? Co to říkáš?“

„Jen to, že se pokusili zavraždit boha-krále, Arneme. Nebo to aspoň tvrdí velelezin s Bustirodem.“

Korzárova uštěpačnost je stejně znepokojující jako obsah jeho slov a Arnem cítí, jak i jeho zvolna opouští sebejistota. „Boha-krále? Ale jak?“

„Jak se asi *vraždí* takový bůh-král?“ Jantek Korzár pozvedne obušek ze dřeva a mosazi zakončený soškou Kafry s tělem pantera a s křídly orla, jenž je odznakem jeho hodnosti i úřadu,⁵⁰ a poklepe jím Arnemovi na rameno. „Čáry a kouzla, chlapče,“ naváže Korzár a poprvé od jejich příchodu se usměje; jenže ten úsměv se rychle změní v pochybovačné zamračení. „*Čáry a kouzla...*“

Arnem si s nečekaným zděšením, které sotva kdy pocítuje v boji, náhle vzpomene, kdo byl stařec na ulici. *Ale to není možné, pomyslí si; na vlastní oči jsem ho viděl umírat...*

„Co to s tebou u všech bezbožníků je?“ zarazí se Korzár a zpytavě se na Arnema zahledí. To, co vidí, se mu pranic nelíbí.

Arnem se rychle pokusí najít ztracený klid. „Ále, to jen ten rozruch, co jsme zaznamenali v Lese, janteku,“ odpoví chvatně. „Bylo to těsně, než přišel tvůj rozkaz. Není to podezřelé, nemůže to spolu nějak souviset?“

„To pochybuju,“ odtuší Korzár, zjevně nespokojený s vysvětlením sentekovy podivné roztěkanosti.

Znají se od chvíle, co Arnem vstoupil do brokenské armády, a Korzár dobře ví, že v něm Arnem vždy spatřoval otce. Byl ostatně sirotek z Páté čtvrti, nebo

se přinejmenším za sirotka vydával. Korzár tušil, že Arnema nechali jeho matka s otcem na pospas osudu nebo ho prodali do nějaké podřadné služby, z níž mladý Sixtus lstivě uprchl. Byl to nakonec kluk s nadáním na lumpárny, a ještě líp mu šlo zatahovat do nich další podobně vykořeněné děti. Ať už byla pravda o jeho původu jakákoli, právě nezvedený život, nikoli mladické vlastnictví ho nakonec dovedl k tomu, že narukoval do brokenenské armády. Chtěl se totiž vyhnout trestu za bezpočet drobných přečinů, jenže postupně zjistil, že mu život v armádě vyhovuje. Záhy zaujal pozornost Korzára, a sice když v bitvě v kotlině za řekou Melodernou⁵¹ jako jediný ze své hotarty vzdoroval hordám nájezdníků z východu. Arnemova odvaha zapůsobila na ostatní vojáky, takže se nechtěli nechat zahanbit, a právě díky tomu nepadlo celé jádro Korzárovvy legie: Arnem se projevil jako odvážný a nadaný velitel, byť skutečnou oddanost království, která mu otevřela cestu ke stávající vysoké hodnosti, v sobě objevil až později. Ovšem jantek Korzár nikdy nezapomněl na toho nezvedeného mladíka, kterého kdysi znával, a proto vždy u mladšího muže snadno rozpoznal vyhýbavost.

Dnes však jantek nemá čas se s Arnemem přít a místo toho vykročí rázně k zadním dveřím a spěchá ke schodům. Arnem ho následuje a po něm i Nik-sar spolu s jedním z Korzárových pobočníků. Druzí dva se drží o krok pozadu, takže nemohou slyšet, o čem si oba velitelé povídají. Přesto jsou dost blízko na to, aby mohli v případě potřeby zasáhnout. „Zdá se,“ naváže Korzár, když sejdou po schodech na dvůr, „že ten pokus zahájili před pár dny, byť zatím nevím jak. Víc věcí nevím, mám-li být upřímný, Arneme.“

„Leč strohé vysvětlení, kterého se ti dostalo, považuješ za přitažené za vlasy?“ zeptá se sentek tiše; a znepokojí jej, když velitel žádnou snahu o obezřelost neprojeví.

„Na mém názoru nesejde.“ Mezitím přejdou přes nádvoří, na jehož konci se k nim připojí další dva strážní – obyčejní řadoví lelci. „Urozený pán Bustirod je přijal bez výhrad a velelezin rovněž –“

Arnem se usměje. „Což mi vůbec neříká nic o tom, co si o tom myslíš ty, janteku. Ve vší úctě.“

„Úctu si nech pro duchy, Sixte,“ opáčí Korzár a pod drsnými slovy probublává vřelá náklonnost. „Nu dobrá – myslím si já, že se boha-krále, Jeho Jasnost Sajlala Soucitného, pokusili zabít Banové?“ Korzár bezstarostně pokrčí rameny. „Určitě si *přeje* jeho smrt. Ale tohle...“

„Působí nevěrohodně,“ doplní Arnem. Korzár odpoví pokývnutím hlavy a pochybovačným povytažením obočí, takže se Arnem osmělí zajít ještě dál: „A já souhlasím, janteku. Banové nejednou prokázali značnou odvahu, ale nikdy –“

„Dávej si pozor, Arneme.“ Jantek Korzár náhle uchopí Arnema za předloktí a s pohledem upřeným na hlavní vstupní bránu čtvrti pevně stiskne. „Dnes

večer si dvakrát rozmyslí, jestli se řídit mým příkladem. Nemusí to být nejmoudřejší...“

Na tuto nevysvětlitelnou poznámku nedokáže Arnem v dané chvíli nic říci, a tak po zbytek cesty k bráně mlčí; a pak, když konečně sesbírá odvalu zeptat se janteka Korzára, co tím vlastně myslel, se ze tmy halící Čtvrtou čtvrt vynoří půl tuctu vojáků a rychle Korzárově skupince zastoupí cestu. Nově příchozí mají zbroj, jakou nosí řadoví vojáci; avšak každému se na předloktí vyjímá široký, umně zpracovaný mosazný náramek a na něm tepaná hlava vousatého usmívajícího se muže...

Arnema překvapí, že janteka Korzára nečekaný vpád Bustirodovy stráže nijak nezaráží ani nepopuzuje. Mezi brokenskou armádou (zvláště talony) a strážemi nejvyššího kupeckého velmože panuje odedávna řevnivost, nenávisť živená tím, že příslušníci velmožovy stráže nosí sice stejnou zbroj jako všichni vojáci všech královských hotart, ale cvičí a pobývají v První čtvrti, pod křídly a pod dohledem velmože Bustiroda osobně. Tento nepatrný rozdíl – známka toho, že řadoví vojáci ani taloni nejsou dost dobří na to, aby střežili Kupeckou radu – nepatří mezi věci, které by jakýkoli voják, tím spíše ne hrdý Korzár a jeho přímí podřízení, přešel bez povšimnutí, a tak čas od času dochází mezi oběma jednotkami k potyčkám. Arnem se to naučil přecházet jako bezvýznamné výstřelky, protože věří, že urozený pán Bustirod je nad takovou nízkou rivalitu povznesen. Přesto byly chvíle, kdy dokonce i Arnemovi připadali jeho strážní nesnesitelní, a teď cítí, že tohle bude jedna z nich.

Z družiny⁵² vystoupí mladý hýl – příznačně urostlý a souměrný, s kudrnatými pečlivě upravenými černými vlasy, očima zvýrazněnými líčením. Chová se povýšeně.

„Janteku,“ prohlásí tónem, jenž zcela přesně odpovídá jeho vystupování. Výsledný dojem ještě podtrhne tím, že na Arnema – který jej převyšuje hodnotou i zkušeností – pouze letmo kývne hlavou, nic víc. „Senteku. Jeho Velebnost a Jeho Milost vydali příkaz dovést vás do Chrámu.“

„A součástí toho příkazu bylo neprokazovat úctu vyšším hodnostem?“ ucedí zostra Arnem. „O tom silně pochybuji.“ Hýl se usměje a neupřímně pozvedne k srdci pravici zařátou v pěst. Zbytek jeho družiny udělá totéž, podobně neuctivě. Arnem má sto chutí vlepít hýlovi facku, ale jantek Korzár mu včas zadrží ruku.

„Zachovej klid, Arneme,“ vybídne jej s očividně předstíranou bodrostí. „Bezpochyby je to v zájmu naší bezpečnosti.“

„To bezpochyby,“ zopakuje hýl z družiny strážných stejně nepřesvědčivě. Korzár se obrátí na Arnema a v pohledu modrých očí starého válečníka se zračí varovný výraz, byť ústa pod nimi se usmívají. „Okolnosti jsou zřejmé natolik zoufalé, že ty i já potřebujeme chůvy. A mohly by to být i fešandy, kdyby se pod těmi šminkami, co se s nimi malují, skrývaly ženské.“ Družina

strážných se naježí jako jeden muž; Korzár se však jen usměje a rozhodí rukama. „Chabý pokus o vtip, hýle, omlouvám se – u nás ve Čtvrté čtvrti módu nesledujeme, a tak býváme vůči ní poněkud neohrabaní. Prosím, neurazte se. A raději nás,“ jantek pokývne směrem k Nebeské cestě, aniž by ze strážných spustil oči, „doprovodíte, kam musíte. Ano, dovedte nás tam jakoukoli cestou...“ Mávnutím ruky a pokývnutím hlavy propustí své vlastní muže, takže zůstane jen Niksar – tvářící se nyní stejně ustaraně, jako když přišel k jižní zdi vyzvednout Arnema. Strážní je obestoupí a vzápětí se již podivný útvar vydává pochodem ke svému blahoslavenému cíli: k Nejvyššímu chrámu boha Kafry.

Jantek Korzár drahnou chvílí mlčí, alespoň jeho druhům ta chvíle jako drahná připadá, a když opět promluví, zavdají jeho slova Arnemovi s Niksarem důvod k ještě většímu znepokojení. Jantek totiž utrousí několik posměšných poznámek na téma, že se možná boha-krále pokusili zavraždit Banové. Arnem s ním jeho postoj sice sdílí, takže by se k němu ještě před chvilkou i připojil, ale teď má v hlavě i v srdci zmatek. Totožnost starého blázna na ulici (jejíž zjištění otevírá tolik děsivých možností, že se Arnem bojí vyslovit starcovo jméno nahlas dokonce i před Korzárem), k tomu tahle zvláštní družina Bustirodovy stráže a jantekovy uštěpačné poznámky! To vše jako by bylo nějak nevhodně načasované. *Ne*, uvědomí si náhle Arnem, *je tu ještě něco mnohem horšího – lehkovážnost*. Lehkovážnost: vlastnost, z níž by Korzára neobvinili dokonce ani jeho nepřátelé z řad nižších hodnostářů – kteří nikdy nepoznali hrůzy války a kteří v janteku Korzárovi vidí jen starého muže s bezbožně odříkavými zvyky. Přesto právě lehkovážně si jantek podle všeho nyní počíná, byť strážní hanobí vše, na co si jen vzpomene. Ať už je za tím jakákoli příčina, Korzár vlivem svého rozpoložení přidá do kroku, a tak za ním po Nebeské cestě mladší muži musí chvátat.

Když skupinka vstoupí na území První čtvrti, jantekovo chování se opět změní. Otrlost jako by z něho vprchala, a tak Arnem – který se snaží myslet na povinnosti a o ničem raději nepochybovat – doufá, že si i Korzár konečně uvědomil, že by měl dělat totéž. Jenže pohled do jeho tváře ho o tom příliš nepřesvědčí. Jantek upře jizvami rámované oči na okázalá kamenná sídla nejurozenějších šlechticů a kupců Brokenu – stavby známé jako *kaštelgerdy*,⁵³ dosahující do výšky dvou, někdy i tří podlaží a postavené z žulových kvádrů vytesaných ze skalnatého podloží hory a tvořících hladké vnější opevnění města. Pod jantekovým šedým hustým obočím a vousem je patrné znechucení.

„Podívej, Arneme,“ vybidne jantek Korzár mladšího muže a Arnem znovu pohlédne na domy, které se i jemu, stejně jako jeho veliteli, oškliví. Nelíbí se mu nejen to, jak zbytečně jsou veliké, ale rovněž sochy slovných praotců, jimiž si mnozí příslušníci kupeckých rodů zaplnili zahrady. Mají přehnaně

svalnaté nohy a souměrné rysy, které Arnem považuje za směšné. „Takových jsi jako kluk moc neviděl, vid', Sixte? To není zrovna podle vkusu Páté čtvrti.“

„Lid Páté čtvrti uctívá Kafru po svém, janteku,“ opáčí Arnem. „A mohu tě ujistit, že to sice dělá o dost skromněji, ale stejně – horlivě.“

Korzárovo břicho se otřeše hlučným uchechtnutím, ve skutečnosti však neveselým. „Ano. Myslím, že každý člověk v tomhle městě, dokonce i bídná duše z tvé rodne čtvrti, si musí hýčkat nějaký sen o bohu, který lid miluje pro jeho lakomství a pro jeho krutost.“

„Janteku?“ zašeptá Arnem naléhavě. Korzár si však mladšího velitele nevšímá, hlostejný k jeho obavám, což Arnema přinutí převést řeč s jantekem na jiné, bezpečnější téma. „Společnost, která uctívá úspěch a dokonalost, uctívá rovněž naději a sílu, janteku – tvůj vlastní život to ostatně dokazuje. Jen zvaž, jak ses zachoval v mém případě. Ve kterém království by vojevůdce pověřil velením nejskvělejší legie někoho s mou minulostí?“

Korzár se zasměje. Opět nevesele. „Náležitě řečeno, Arneme,“ načež směrem k hýlovi Bustirodovy stráže dodá: „Věřím, žes postřehl sentekovu zbožnou úctu, hýle! Neboť pokud mne se týče –“ Jantek Korzár vykašle hustý hlen a vyplivne jej zprudka na dláždění; a s ním jako by vyplivl i poslední zbytky vzdorovitosti, neboť vzpurné štěky u něho vystřídá smířený šepot: „Já už v tom žádnou naději ani sílu nevidím. Už ne...“

„Nechápu, jak to myslíš, janteku,“ diví se Arnem. Ví, že Korzár je od smrti manželky popudlivý a náladový; a ví také, že jako velitel mnohokrát pokoušel osud; nikdy však nezažil, aby na sebe s tak osudovým odhodláním a poraženectvím sesílal neštěstí.

„Však pochopíš, Sixte, můj příteli,“ odpoví Korzár ještě zádumčivěji. „A obávám se, že až příliš brzy.“

Arnem nic neřekne, ale je hluboce znepokojen, proto ostatně mlčí. Korzárova slova se nepříjemně shodují s těmi, která slyšel od strašidelného starce, jehož potkali cestou do Čtvrté čtvrti...

Jeich doprovod, nepolevující ve svižném tempu, se již blíží k Nejvyššímu chrámu, jenž stojí na samém vrcholku, na žulové čepici hory. A jak se k němu blíží, sílí i hluk přicházející ze stadionu za posvátným dómem. Asi stovka hlasů burácí nadšením, druhá stovka spílá hořkým zklamáním; a do toho občas opilecky zapěje ovíněný dav, který při plném obsazení míst v hledišti může čítat i tisíce lidí. Jenže zpěv vždy po pár strofách zanikne v rozčarováném bédování, které tak často provází zmařené naděje. Jantek Korzár při tom zvuku ještě víc posmutní, nemaje sílu překřikovat svými uštěpačnými poznámkami ryk ozývající se zpoza kamenných zdí třípatrového oválu.

Arnem ve snaze nějak si vysvětlit Korzárovu trdomyslnost se v myšlenkách vrátí k jantekově ženě, cizokrajné Amalbertě, a zejména se rozpomene na její

smrt. Manželé byli po mnoho let bezdětní; ve skutečnosti tak dlouho, že se už jantek vzdal naděje, že mu kdy Amalberta dá dítě. Až v neuvěřitelných sedmatřiceti letech otěhotněla, ve zdraví dítě donosila a porodila syna. Amalberta měla z dětátka nesmírnou radost a její manžel snad ještě větší. Hrdost novopečeného otce se převlékla do vojenského kabátu, v němž naplánoval a uskutečnil tažení proti nájezdníkům z východu, během kterého si poprvé všiml udatnosti Sixta Arnema. Arnem vždy tušil, že ho začal Korzár prosazovat díky nově probuzenému otcovskému pudu, který v něm podle sentekových odhadů doutnal tak dlouho, že když se po létech rozhořel, nestačil mu pouze jediný předmět zájmu. Ať už byla pravda jakákoli, prvních deset let života malého Haldara bylo nejdůležitějších i v životě Sixta Arnema. Z velké části totiž právě díky příkladu jantekovy rodiny poznal nadaný voják z Páté čtvrti Broken i z druhé stránky – z té, která vyzdvihovala věrnou službu a cenila si dobrého srdce stejně jako pěkného vzhledu. Tím pádem se z Haldara Korzára stal pro Arnema, jakož i pro mnoho dalších vojáků symbol: živý talisman pro štěstí. Jevilo se jako správné a přirozené, když se malý Haldar ve dvanácti letech vyslovil, že chce vstoupit do armády jako štítonoš,⁵⁴ což znamenalo sloužit některému hýlovi, kterého mu otec vybere, a bydlet ve Čtvrté čtvrti. Po skončení této služby, završené povýšením do hodnosti hýla, měl Haldar zaujmout nějaké význačné postavení v armádě a navázat na odkaz svého otce –

Jenže to nebyla Kafrova vůle. Při korunovaci krále Sajlala (obřadu, během něhož krále ve skutečnosti nikdo neviděl, vyjma kněží, byť on sám měl shromáždění v Nejvyšším chrámu jako na dlaní), si Haldara a dalších dvou či tří mladíků a dívek ze sboru složeného z dětí nejvýznačnějších brokenských rodin všimli služebníci boží. A už záhy zakleпали na Korzárovy dveře kněží, aby mu oznámili, že chlapec byl vybrán do služby boha-krále. To, že ho vybrali, byla sice pocta, ale představa, že navždy ztratí vymodlené dítě, zasadila jantekovi a jeho ženě smrtelnou ránu. Říká se, že když Amalberta viděla syna zmizet za branami Vnitřního města, zlomilo jí to srdce a od té chvíle už jen chřadla. Arnem byl už tou dobou také ženatý a stal se otcem svého provorozeného dítěte, rovněž syna. Přičilo se mu proto, že mohli odvléci dítě v tak útlém věku, v jakém byl Haldar, ať už služba ve Vnitřním městě slibovala jakoukoli duchovní odměnu. Jantek Korzár byl věrný povinnosti a nakonec se s tou ztrátou naučil nějak přežívat, byť ne žít; nikoli však Amalberta. Ta po několika letech soužení bez chlapce, který se jí stal smyslem života i útěchou ve chvílích, kdy byl Korzár na válečném tažení, se nakonec vzdala vůle žít. Korzár, který byl zoufalý z toho, jak jeho manželka schází, prosil velelezina, ať syna z královské služby propustí. Jeho žádost však vytrvale zamítali, což bylo poslední hořkou kapkou zklamání pro Amalbertu, jejíž srdce tiše dotlouklo v den, kdy se jantek vrátil domů se zprávou, že nemají žádnou naději na to, že bude jejich rodina zase kdy pohromadě.

Arnem celé to vleklé soužení přestál jantekovi po boku, a tak v něm zakořnil strach, že přijde den a Kafrovi kněží budou chtít i jeho děti. A nyní, když tato žádost skutečně byla vznesena, sentek shledává, že o to lépe, ač bolestněji chápe, jaká dvě přetěžká břemena spočívala celá ta léta na Korzárových bedrech. Smrt Amalberty, která mu byla jediným opravdu blízkým přítelem, a s ní drtivá ztráta chlapce, do něhož vkládal veškeré naděje na smysluplnou návaznost života, jako by smrskly Korzárův svět do kuličky. Právě tehdy jantek opustil svůj dům (jeden z těch skromnějších v První čtvrti) a sebral se a odešel bydlet do kasáren, kde zamýšlel pouze vykonávat svou práci a dohlížet na bezpečnost Brokenu, dokud ho povinnosti velitele zcela nevyčerpají a nezničí.

Teď se však Arnem musel pod vlivem jantekova prapodivného chování pozastavit nad tím, zda bezpečnost Brokenu byla to jediné, čím se Korzár zabíral, když za bezesných nocí přecházel tam a sem po místnosti na velitelství, jež se mu nikdy nemohlo stát domovem.

Družina vojáků konečně dojde k širokému žulovému schodišti Nejvyššího chrámu. U jeho paty i na vrcholu plápolají ohně v obrovských mosazných koších a vrhají mihotavé zlaté světlo na velkolepé žulové průčelí a šestimetrové sloupy Chrámu. Díky těmto působivým kulisám, které zvláště za noci berou dech, sentek vycítí, že následuje Korzára na něco víc než jen na běžnou válečnou poradu. Ještě víc ho v tom dojmu utvrdí, když mu jantek položí silnou paži na ramena a důrazně zašeptá:

„To, co jsem říkal, jsem myslel vážně, Sixte. Ať už se uvnitř semele cokoli, drž se stranou. Armáda tě teď bude potřebovat. Víc než kdy dřív.“

„Mluvíš, jako bys očekával, že tě odvolají, janteku.“

„To přesně patří *mezi* věci, které očekávám,“ zavrčí Korzár v odpověď. „Ale bude to sotva ta nejdůležitější z nich. Kdepak...“ Korzár zvedne ruku ze sentekových ramen a s pohledem upřeným na město se usměje: ne však již s falešnou strojeností, která ho provází celý den, ale tak nějak... Arnem hledá vhodná slova a vybaví si, co říkal prve Niksar: *Jako člověk, který tuší, že smrt je nablízku, ale nedělá nic, aby jí unikl.*

„Pokud se nějak zásadně nemýlím,“ naváže Korzár s jakousi zvláštní předtuchou v hlase, „tak je to dnes naposledy, co vidím slunce klesat za západní hradby...“

*Banští sběrači se předtím, než je Luna povolá zpátky domů,
stanou svědky velmi podivného úkazu...*

„LŽI! LŽI, LŽI A ZASE JENOM LŽI!“

„Ty se znovu opovažuješ hanět mou čest?“

Zatímco na sebe Herkudaj s Velokem štěkají, zakrývá si Círa obličej krátkými útlými prsty. *To je zvláštní, přemýšlí stopařka: žaludky jim to dušené hovězí, co právě snědli, umlčelo, ale ještě jsme ani nesundali kotlík z ohně, a už se pustili do další nesmyslné hádky...*

„Tohle nebere konce,“ je jedině, co ze sebe Círa dokáže vypravit, a dál se vpíjí pohledem do temného hustého porostu, který obklopuje jejich tábořiště, pozorná, zda nezaznamená pohyb. Jelikož je svižnou chůzí zavedla celkem daleko od Padlého mostu, usoudila, že bude lepší, když Herkudajovi dovolí pochutnat si na jeho vzácném hovězím už teď, než aby si celou cestu zpátky do Okotu zase stěžoval, že má hlad a pročpak že se nesměl najíst. Našla báječné místo jako stvořené pro jejich večeri: malý palouk obklopený kolem dokola hustým kapradím, šípkovými keři a vzrostlými stromy, skrz které nepronikne světlo jejich ohně, byť už ne pach kouře. Zatímco se její dva společníci hádají, začíná Círa pomalu litovat, že byla tak důkladná. Kdyby nenašla tak dobrý úkryt, měla by teď důvod po těch dvou požadovat, aby zmlkli. Je to jako...

„Tak poslyš, Veloku,“ prohlásí Herkudaj, nakloní se nad oheň, netečný vůči žáru a podrží nad plameny kus svíčkové nabodnutý na jeden ze svých vrhacích nožů. „To špinavý město pro kmen Banů nikdy nic neznamenalo, vyjma věčného utrpení – a to je pravda, kterou nevyvrátíš žádnou ‚historickou‘ rozpravou!“ Herkudaj uchopí volnou rukou větev a zaštourá s ní ve žhavých uhlících, díky čemuž na Veloka vyšlehně gejzír jisker.

„Ó hohó!“ vzkypí Velok a odhání přitom jiskry jako mouchy. „Bezdůvodné upálení je zločin, Herkudaji, dokonce i podle zákona Banů!“

„Ale já mám důvod!“ ohradí se Herkudaj, kterému už hovězí zase vrátilo sílu. „Snůšku lží vyhlášeného proutníka!“

Velok se opět uchýlí ke klidné povýšenosti, která je poslední zbraní, již tasí, kdykoli se nedokáže jinak bránit Herkudajovým jízlivostem: „Možná bys i ty měl štěstí u žen, Herkudaji, kdyby se tvůj otec nezakoukal do chlípný bachyně a nezplodil s ní prasečího muže.“

„Lepší bejt syn bachyně než táta všech kurev z Brokenu!“

„Kurev?“ Strojený klid Velokovi dlouho nevydrží. „Co?! Ty jeden opičáku! Ani jediný Habánce jsem za její přítulnost neplatil – každá mi sama dala!“

„No jistě, a Groba tě nikdy nepotrestala za nepřijemnosti, co tohle tvoje neplacení ‚svolnejm‘ ženštinám způsobilo?“

„Pse!“

Dvojice mužů se na sebe škaredí přes plameny a už to vypadá, že po sobě co nevidět skočí a servou se k smrti. Círa se přesto nijak neznepokojuje, jelikož dobře ví, jak potyčka skončí. Velok i Herkudaj chvíli vzteky skřípou zuby a pak, zcela nečekaně pro někoho, kdo by nevěděl o jejich přátelství, propuknou oba ve smích, hází po sobě neškodně hlínu a válí se po lesní zemi.

„Připadá mi jako hloupost se pořád takhle štěkat,“ poznamená Círa spíš sama pro sebe než ke svým druhům, „když to pokaždé skončí tímhle –“

Tu se banská stopařka tiše vztyčí, nohy však nechá přikrčené, připravená hbitě vyrazit kterýmukoli směrem. Větrí svým kromobyčejně citlivým nosem, u uší má kornouty z dlaní. Herkudaj s Velokem se přestanou smát a neslyšně se k Cíře připlíží – podobně jako její tři malé děti, když dostanou strach, pomyslí si mladá žena. Oba se pozorně zaposlouchají do zvuků lesa, jenže neslyší nic, co ji mohlo tak znepokojit.

„Zase se pohnul,“ špitne Círa zničeně. „Když já těm jeho pohybům pořád nerozumím – ani nás neloví, ani si nehledá noru...“

„Ne, zas ten stejný panter...“ hlesne Velok nevěřičně.

Círa pomalu přikývne. „Bála jsem se, že ho přiláká vůně dušeného hovězího, jestli se naše cesty zase střetnou. To se mi ale jevilo jako nepravděpodobné – schválně jsem šla jinudy. Jenže zvuk těch kroků se nedá s ničím splést. Je tak... *zvláštní*. Váhavý, neklidný, jako by něco hledal – myslím, že by mohl být zraněný. Nebo se pletu a opravdu nás sleduje. Ať je to, jak chce, musíme si najít úkryt. Herkudaji –“

Jenže než se Círa otočí, je Herkudaj v trapu. Na chvíli pocítí nesmyslný strach, že se jejího zvědavého druha neslyšně zmocnil panter. Velké kočky ostatně dovedou takhle „rozebrat“ i větší tlupy lidí a nikdo je přítom nevidí ani neslyší. Tu se však Cíře nad hlavou ozvou nadávky a ona vidí Herkudaje, jak s tlumokem přes rameno šplhá po silném kmeni jasanu, jednoho z mnoha stromů, který vinou hustoty porostu nemá spodní větve, po nichž by mohl nahoru vylézt panter. „U Luny!“ vydechne Círa. „Už jsi na stromě, a ještě jsem neřekla ani slovo!“

„Vysvětlování si nech pro svého hloupého bratra,“ heká námahou Herkudaj, který je nyní dobře šest sáhů nad zemí. „Já nehodlám posloužit za večeri nějaký kočce!“

Velok s Círou rychle Herkudaje následují. S pomocí silných nohou a chodidel vyšplhají na sousední dva stromy. Jakmile se usadí v hustých korunách,

jejichž větve skýtají dokonalý úkryt, zadívá se trojice Banů dolů a čeká – jenže děsivý panter nepřichází.

„Víš jistě, že se ukáže, Círo?“ zeptá se Velok šeptem sestry.

Círa pokrčí váhavě rameny. „Obvykle bych myslela, že ho odradí oheň – jenže tahle číča byla už dost blízko, aby cítila pach kouře a viděla plameny, a přesto se odvážila ještě blíž...“

„Zřejmě dumá, v jakým pořadí nás sežere,“ sykne Herkudaj a mokřýma rukama pevně uchopí vrhací nože. „Ale já mu –“

Círa zvedne ruku a pak se těsně za hranicí světla ohně ozve zřetelné mňoukavé zavření. „No konečně,“ špitne Círa a nepatrně se pousměje. „Málem jsi ze mě udělala hlupáka, čičo...“

Panter zaburácí. Je to však zvláštní zvuk, není v něm ani bolest, ani útočnost, ani jiný podtón, který by zkušená stopařka jako Círa dokázala rozpoznat. Plachý úsměv u ní záhy střídá němý úžas, když se zvíře objeví. Na měkké půdě mýtiny spočinou velké temně zlaté packy, pročež panter⁵⁵ vkročí do kruhu světla okolo ohně. Je mladý, ale obrovský (určitě přes čtyři sta liber) a jinak hladkou srst má na krku a na plecích střapatou.⁵⁶ Tmavé skvrny a pruhy na téměř tři sáhy dlouhém těle jsou výrazné a příznačné pro zbarvení samce. To je důležité. Víra uctívající Lunu říká, že jednobarevná srst vydatného odstínu je u pantera znamením boží náklonnosti a svědčí o zralé moudrosti (obvykle ženské). Byť tento ji postrádá, jeho mohutné a přesto ladné svaly dávají tušit velkou sílu – a díky tomu je u něho zájem o nijak urostlé sběrače ještě větší záhadou. Protože kdyby chtěl, s přehledem by ulovil jelena nebo třeba divokého koně, a možná i některého z býků urozeného pána Bustiroda, a cokoli z toho by mu bylo lepší večeří než člověk.

Zatímco noční host obchází tábořiště, plaše se vyhýbá ohni, avšak neutíká před ním, byť jiná šelma by se držela v uctivé vzdálenosti. Jenže tenhle kocour zjevně sleduje nějaký záměr, a ten mu dodává odvahu. Při každém kroku se jeho hustý měňavý kožich rozvlní a zatřpytí ve světle ohně, jako by se jeho majitel snažil zastrašit nepřítele či udělat dojem na samici. Ano, Círa má pravdu. Chování pantera je velmi nejednoznačné. V jantarových očích mu plane vášeň, rychle oddychuje a také vyplazený jazyk visící z otevřené tlamy vypovídá o strachu, který je však v protikladu k odhodlanému držení těla.

„Co je ti, kočičko?“ řekne Círa tiše. „Co tě zneklidňuje?“

Jakoby v odpověď na její otázku vstoupí do světla ohně další bytost: mladá žena, dobře o půl metru vyšší než Velok. Na pohled dokonalé tělo zlehýnka rozevlává splývavé záhyby černého hedvábného roucha lemovaného rudým sametem.⁵⁷ Rozparky v bočních švech tu a tam odhalí dlouhá, půvabně tvarovaná stehna a lýtka, jejichž pohyby přesně ladí s pohyby čtyřnohého pantera, který přechází na druhé straně ohně. Záplava černých vlasů sahá ženě do pasu

a její oči – ve světle pochodně zářivě zelené, oslnivé jako ty nejkrásnější smaragdy, jaké kdy Banové přinesli z hloubi Davonského lesa – se vpíjejí do jan-tarových zornic pantera, které jsou jako očarované.

„Je to Habánka,“ špitne Círa. „A v Davonském lese!“

„Navíc dost vzácný druh,“ doplní souhlasně Velok s vilným pohledem. „Ani žena rolníka, ani nevěstka.“ Velokova pozornost se přesune z ženina těla k jejímu oděvu; a jeho pohled získá tázavý výraz. „Ale – to její roucho. Herkudaji, pletu se, nebo –“

Herkudaj vycení černou díru mezi hrozivými zuby. „Ne, nepleteš.“

Círa se zadívá na ženino roucho. „A v čem se neplete?“

Herkudajův šepot zazní téměř děsuplně, byť je stále tichý a pořouchlý. „Je to Kafrova malženka.“

„Kafrova malženka!“ Círa z té noviny málem spadne ze stromu, ale podaří se jí nezvýšit hlas. „To není možné. Ty přece nikdy neopouštějí brokenskou První čtvrt –“

„Hm, tak zřejmě jo.“ Herkudaj sáhne po noži, sevře čepel mezi palec, ukazovák a prostředník pravé ruky, a už odhaduje vzdálenost z koruny na zem. „A jako že je Luna nade mnou, tahle se už zpátky nevrátí – aspoň ne dneska.“

Velok se s obavami zadívá na svého přítele. Ve tmě a mihotavém stínu listů vypadá Herkudajův obličej jako strašidelná maska krvelačné šelmy. „Ty bys zabil ženu, Herkudaji?“ zašeptá Velok.

„Zabil bych pantera,“ zazní Herkudajova odpověď. „S Habánkou se dají dělat jinčí věci – a nemyslím to, co myslíš ty, Veloku. Nebo ne *jenom* to. Mohli bysme za ni dostat výkupný, jaký jsme ještě nikdy nedostali: zbraně, co nám Habáni zatím vždycky odmítli dát –“

„Schovej ten nůž,“ sykne Círa tiše a tyčí mu zarazí ruku, která už pozvedá nůž. „Nezabiješ ani ženu, ani pantera – ne dokud na nás ta kočka nezaútočí. Obě mají mocnou duši a o takové nepřátele já nestojím –“ náhle kázání přeruší. „Počkat –“ zarazí se, zneklidněná ještě víc než předtím. „Co je *tohle* za kouzla?“

Kafrova malženka se vpíjí pohledem do očí pantera, načež si před zvířetem přidřepne, dlouhé nohy v rozparku roucha ohnuté. Šelma znovu mňoukavě zavrčí a nepokojně přešlapuje – a tehdy se žena rychle rozhlédne, jako by si předtím nevsimla rozdělaného ohně a kotlíku od dušeného hovězího, a začne ve spěchu provádět svůj zvláštní rituál.

„Viděla nás?“ zeptá se Velok a popoleze výš do koruny. Zmizí ve větvích se zašustěním ne hlučnějším, než jaké by provázelo vzletnutí drozda.

„Klid.“ I Herkudaj se uhnízdí výš v koruně a tváří se ještě potěšeněji. „Nic neviděla, zato my teď očividně něco uvidíme...“

Kafrova malženka rychle povolí uzel na zlatém provaze, kterým má v pase převázané roucho. S ohromující odvahou vykročí přímo k panterovi a dál mu